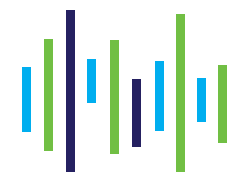

— postawy ekologiczne

badanie postaw i opinii Polek i Polaków
RAPORT 2021

Blue Media Research

05 — 01 świadomość zmian ekologicznych

- 06 _ stosunek do doniesień medialnych nt. sytuacji ekologicznej
- 08 _ ocena sytuacji ekologicznej świata
- 10 _ podmioty wpływające negatywnie na sytuację ekologiczną na świecie
- 13 _ wpływ działań człowieka na degradację środowiska naturalnego

16 — 02 poczucie bezpieczeństwa

- 17 _ zjawiska groźne dla życia naszego i przyszłych pokoleń
- 19 _ sytuacje będące efektem zaniedbań człowieka
- 21 _ przełożenie zagrożeń na bezpieczeństwo osobiste
- 23 _ poprawa sytuacji ekologicznej w perspektywie 5 i 20 lat

30 — 03 poczucie odpowiedzialności i sprawczości

- 31 _ kraje odpowiedzialne za pogarszanie się sytuacji ekologicznej
- 33 _ działania ludzi w trosce o środowisko naturalne
- 35 _ działania wskazane dla uzdrowienia sytuacji ekologicznej
- 38 _ osobiście podejmowane działania proekologiczne
- 42 _ stosunek do segregacji śmieci
- 44 _ stosunek do opakowań z tworzyw sztucznych
- 46 _ wyższa cena za produkty w opakowaniach innych niż plastikowe

- 48 _ torby zakupowe wybierane w sklepie
- 50 _ rezygnacja z opakowań i butelek plastikowych
- 54 _ korzystanie z samochodu w kontekście ekologii
- 58 _ alternatywne do samochodu formy podróżowania

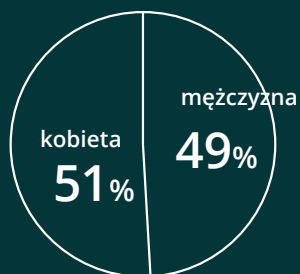
61 — 04 sytuacja ekologiczna Polski

- 62 _ sytuacja ekologiczna Polski na tle świata
- 64 _ przewagi i słabości Polski wobec świata
- 65 _ najlepsze dla środowiska źródła energii
- 67 _ filary energetyki w Polsce
- 69 _ energetyka węglowa w Polsce
- 73 _ analiza stwierdzeń

77 — podsumowanie

metodologia badania

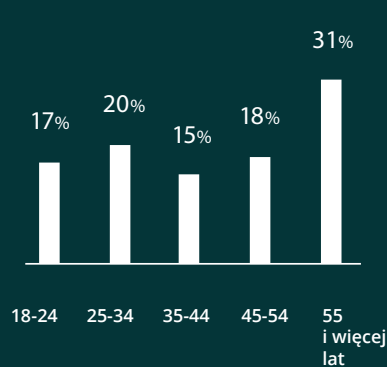
płeć

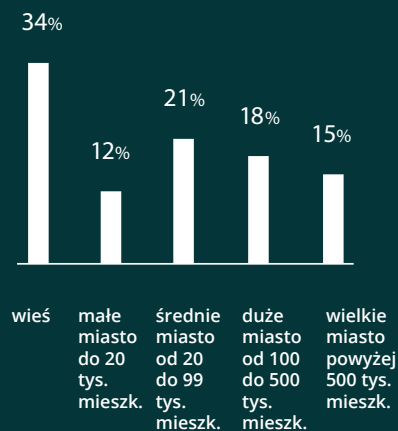
miejsce zamieszkania

wiek

N=1141

charakterystyka próby

Obszar tematyczny badania

Głównym tematem badania jest stosunek Polek i Polaków do zagadnień związanych z ekologią. W raporcie, oprócz bezwzględnej wartości poszczególnych wskaźników duże znaczenie mają ich zmiany w czasie. Sprawdzamy czy świadomość ekologiczna w naszym kraju ewoluuje i w jakim kierunku. Badanie realizowane jest po raz drugi, stąd tegoroczne wyniki porównywane są do tych z roku ubiegłego.

Metoda badania

Badanie internetowe CAWI z wykorzystaniem internetowego panelu badawczego, zrealizowane przez agencję badawczą Satisface. Zrealizowano łącznie 1141 wywiadów na reprezentatywnej próbie ogólnopolskiej. Średni czas wypełniania ankiety: około 15 minut.

Próba badawcza

Polacy w wieku 18-65 lat. Próba reprezentatywna ze względu na wiek, płeć, województwo i wielkość miejsca zamieszkania. Do analizy wykorzystano następujące podgrupy:

Płeć: kobieta / mężczyzna
Wiek: grupa młodszą 18-34 lat, grupa średnią 35-54 lat, grupa starszą 55 lat i więcej
Miejsce zamieszkania: wieś, małe lub średnie miasto (do 99 tys. mieszkańców), duże miasto (powyżej 100 tys. mieszkańców).

Zaledwie pięć lat temu po raz pierwszy do ogólnej debaty przebił się temat smogu. Potem przyszła pora na dyskusje o segregacji odpadów, wycinaniu drzew czy wreszcie o katastrofie klimatycznej. Z dzisiejszej perspektywy w tych kilka lat przenieśliśmy się do całkiem innej epoki i aż trudno uwierzyć, że tak szybko zmieniły się postawy Polek i Polaków wobec kwestii związanych z ekologią.

Już co druga osoba uznaje sytuację ekologiczną świata za złą i wymagającą natychmiastowych działań. Trzy czwarte badanych zgadza się, że mamy do czynienia z kryzysem klimatycznym. Większość respondentów poprawnie identyfikuje przyczyny pogarszania się stanu środowiska i, podobnie jak naukowcy, mówi o nadmiernej produkcji śmieci i odpadów oraz emisji spalin i gazów cieplarnianych.

Z naszego badania dowiadujemy się też, że aż 96 proc. z nas wie, jak segregować śmieci i zdecydowana większość to robi. Jednocześnie tylko 40 proc. gotowych jest płacić więcej za ekologiczne produkty, a dla co czwartej osoby samochód jest wciąż jedynym środkiem lokomocji. To zapewne nie zmieni się równie szybko, jak dokonał się przewrót w myśleniu o środowisku naturalnym. Oswajamy się z myślą, że tak jak kryzys ekologiczny jest rozciągnięty w czasie, podobnie długotrwała będzie walka z nim.

Kiedy w Blue Media podsumowaliśmy efekty naszej pracy w roku 2020, obliczyliśmy, że rezygnując z druku blisko 700 tys. faktur, uratowaliśmy taką liczbę drzew, która potrzebna jest do wytwarzania tlenu niezbędnego do oddychania wszystkich pracowników firmy w ciągu jednego roku. To dobra inspiracja i ilustracja tezy, że warto zacząć od siebie. Czasami lepiej robić dużo drobnych rzeczy, które sumują się do czegoś wielkiego.

Mamy nadzieję, że jednym z tych drobnych kroków w dobrym kierunku będzie ten raport i wnioski, jakie wyciągną z niego czytelnicy. Życzymy owocnej lektury.

01

— świadomość zmian ekologicznych

06 _ stosunek do doniesień medialnych nt. sytuacji ekologicznej

08 _ ocena sytuacji ekologicznej świata

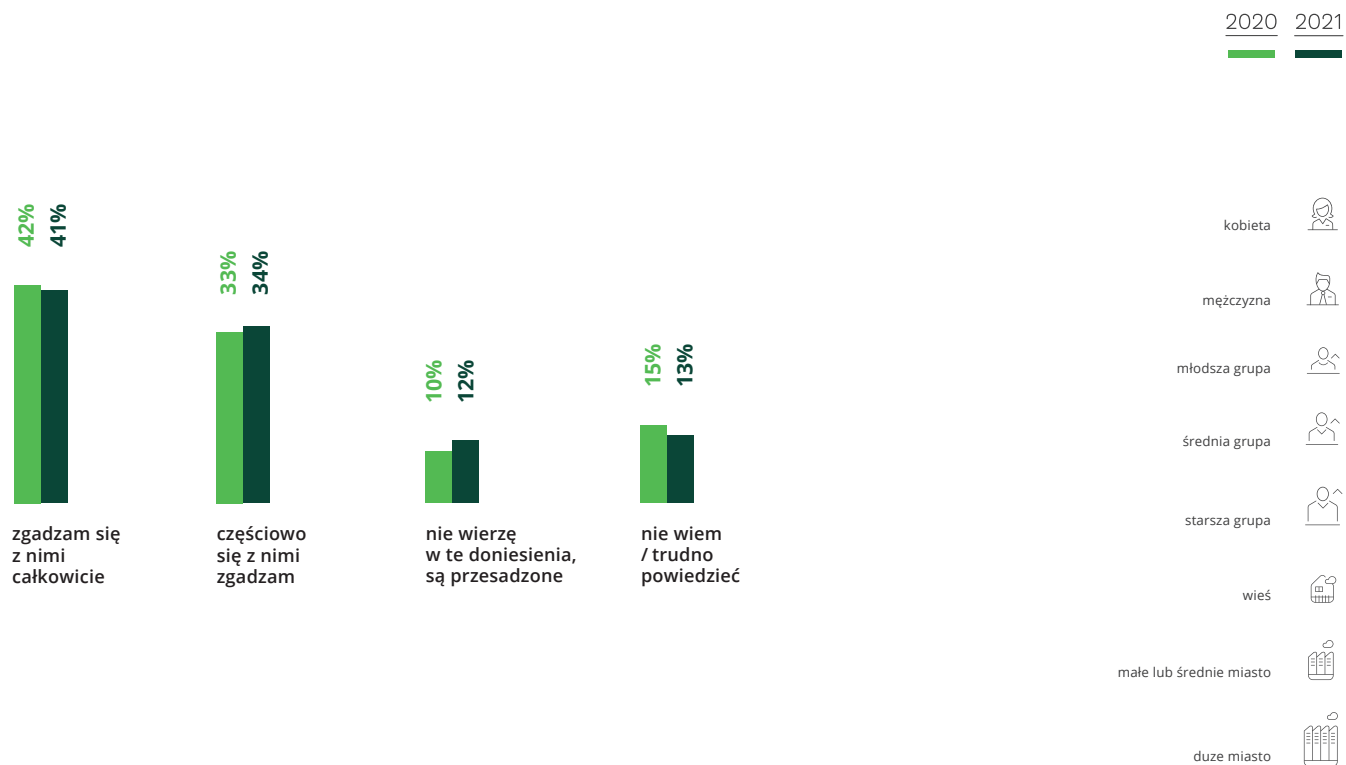
10_ podmioty wpływające negatywnie na sytuację ekologiczną na świecie

13_ wpływ działań człowieka na degradację środowiska naturalnego

**stosunek
do doniesień
medialnych
na temat
sytuacji
ekologicznej**

01. Naukowcy, a za nimi różne media, zarówno krajowe jak i zagraniczne, donoszą, że mamy na świecie do czynienia z kryzysem klimatycznym. Jak podchodzi Pan(i) do tych doniesień?

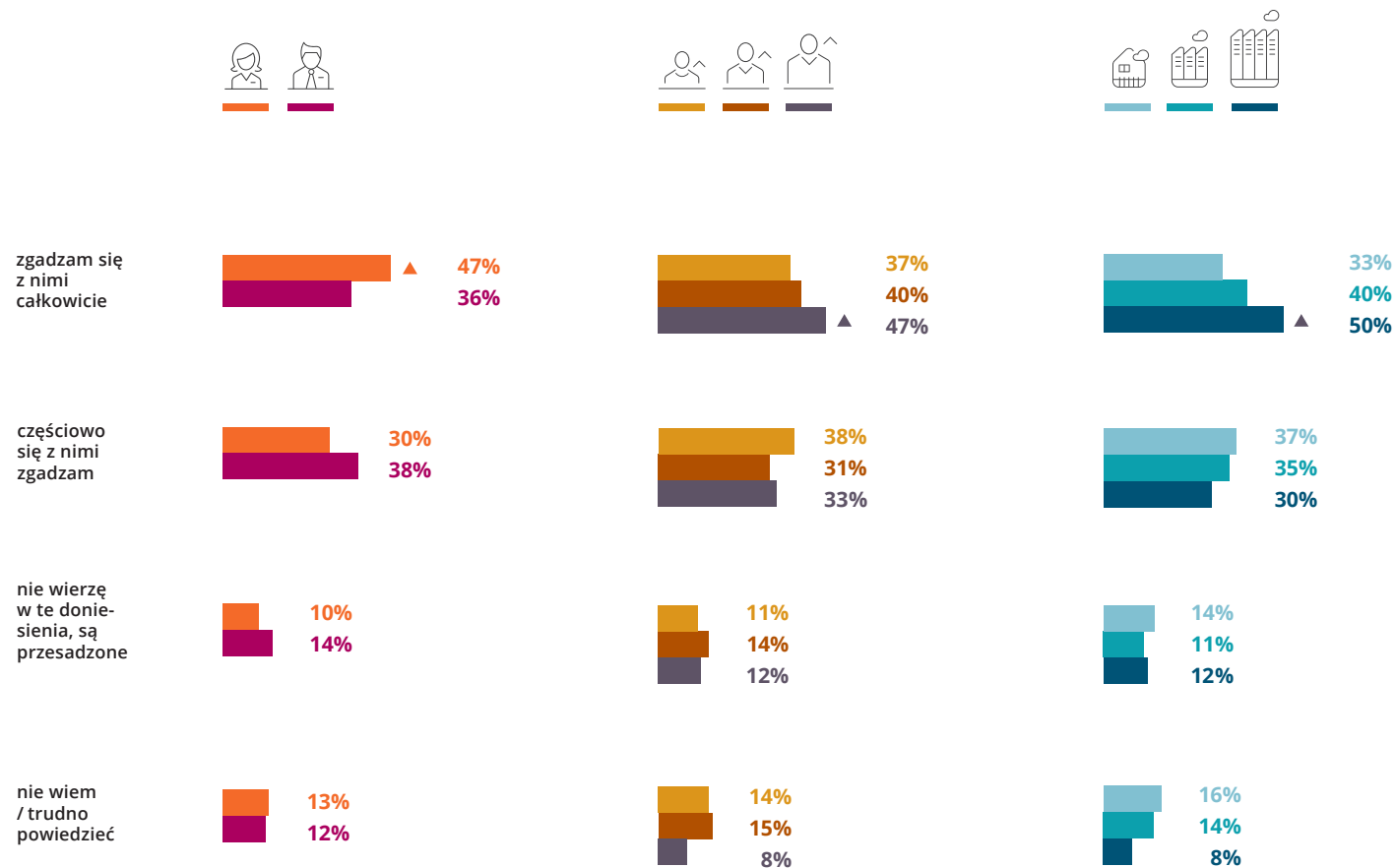
75%

POLEK I POLAKÓW CAŁKOWICIE LUB CZĘŚCIOWO ZGADZA SIĘ ZE STWIERDZENIEM, ŻE MAMY NA ŚWIECIE DO CZYNINIENIA Z KRYZYSEM KLIMATYCZNYM. PRZECIWNEGO ZDANIA JEST CO DZIESIĄTY BADANY.

**stosunek
do doniesień
medialnych
na temat
sytuacji
ekologicznej**

01. Naukowcy, a za nimi różne media, zarówno krajowe jak i zagraniczne, donoszą, że mamy na świecie do czynienia z kryzysem klimatycznym. Jak podchodzi Pan(i) do tych doniesień?

50%

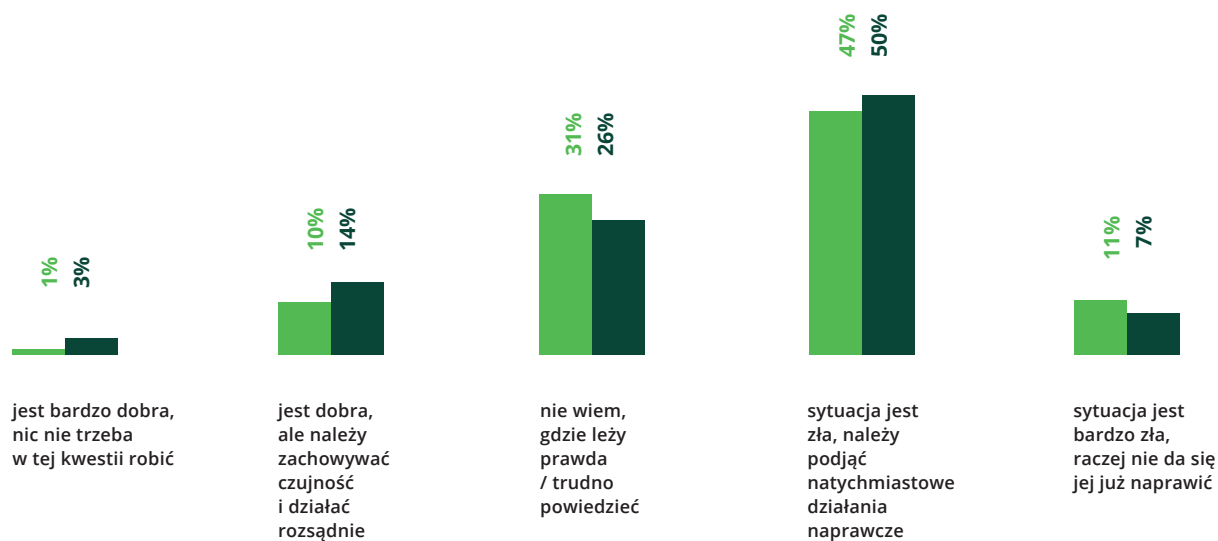
POLEK I POLAKÓW UWAŻA, ŻE SYTUACJA EKOLOGICZNA ŚWIATA JEST ZŁA I NALEŻY PODJĄĆ NATYCHMIASTOWE DZIAŁANIA NAPRAWCZE.

CO CZWARTA BADANA OSOBA PRZYZNAJE, ŻE NIE WIE GDZIE LEŻY PRAWDA W TYM TEMACIE.

ocena sytuacji ekologicznej świata

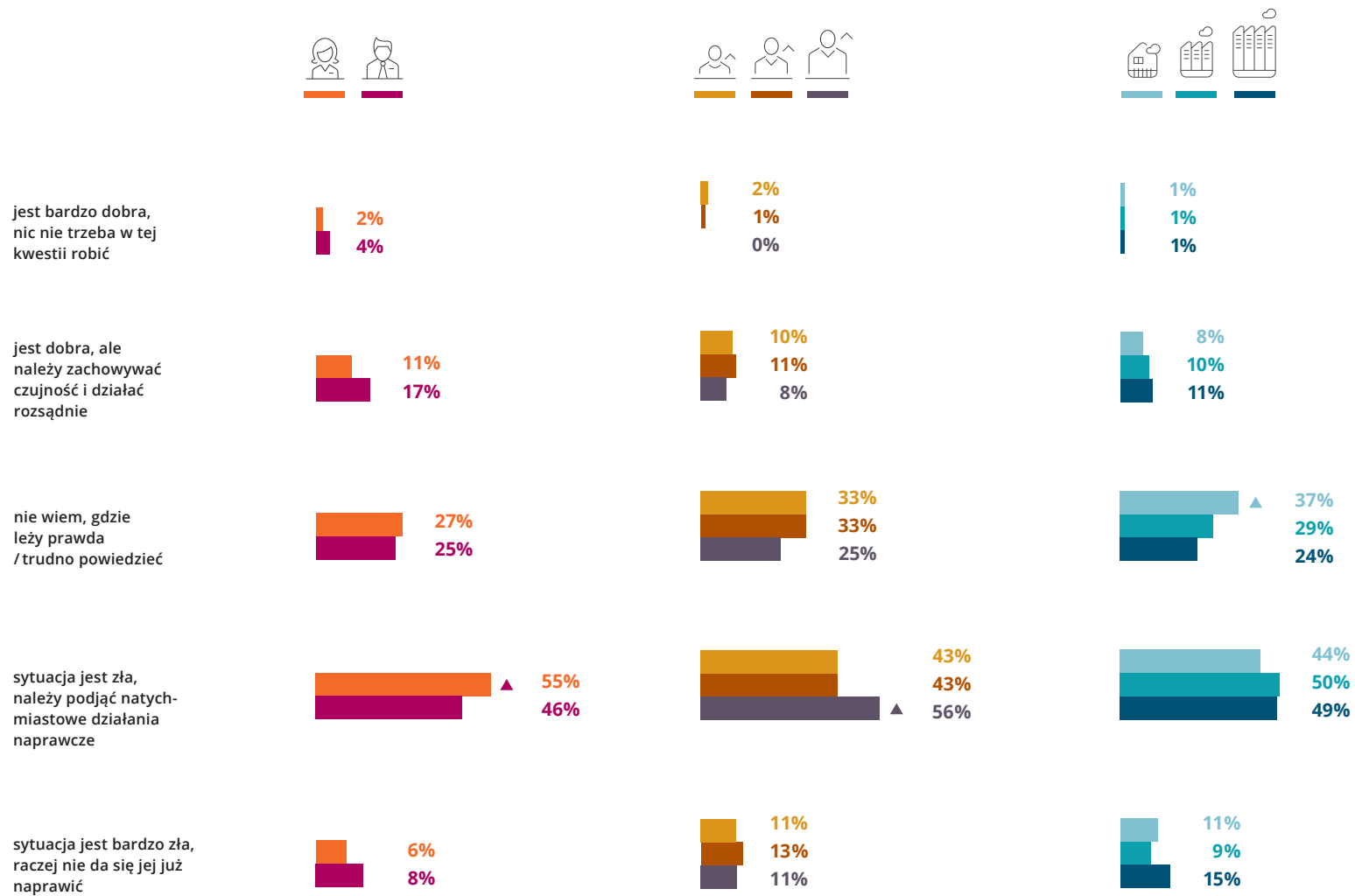
02. Jak ocenia Pan(i) sytuację ekologiczną świata?

2021 2020

ocena sytuacji ekologicznej świata

02. Jak ocenia Pan(i) sytuację ekologiczną świata?

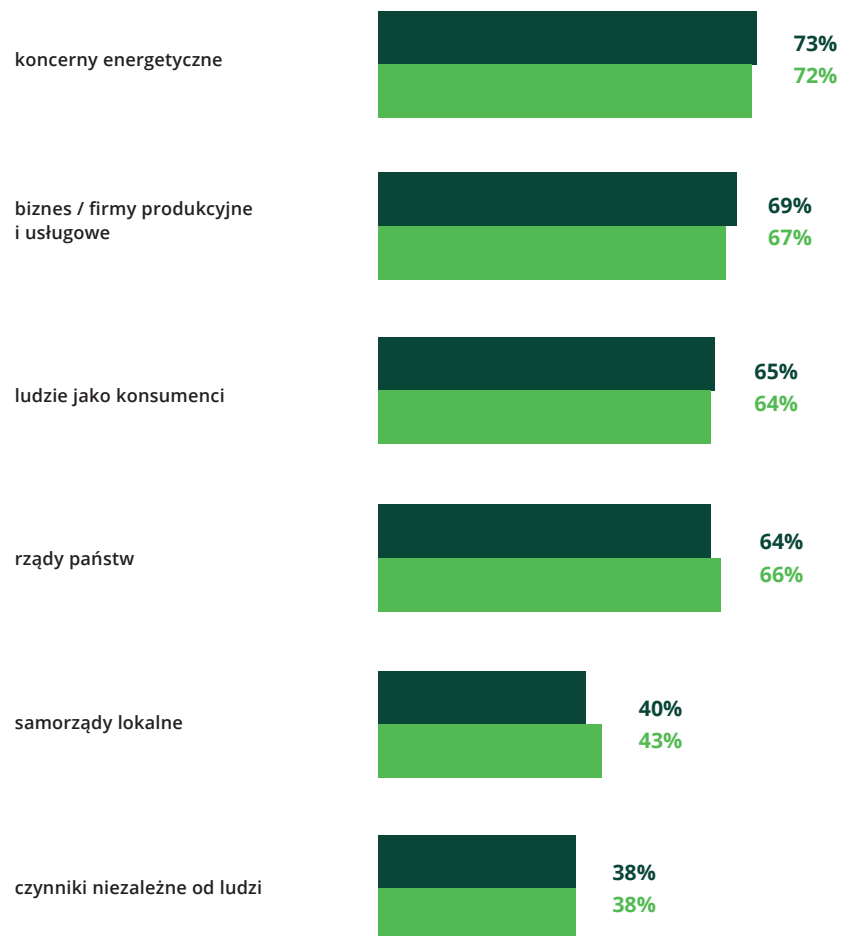

**podmioty
wpływające
negatywnie
na sytuację
ekologiczną
na świecie**

03. Kto i w jakim stopniu wpływa negatywnie na obecną sytuację ekologiczną na świecie?

2021
2020

73%

POLEK I POLAKÓW UWAŻA,
ŻE NA OBECNĄ SYTUACJĘ
EKOLOGICZNĄ ŚWIATA
WPŁYW MAJĄ KONCERNY
ENERGETYCZNE

69%

BADANYCH WSKAZUJE
NA BIZNES
(FIRMY PRODUKCYJNE
I USŁUGOWE)

65%

NA RZĄDY PAŃSTW

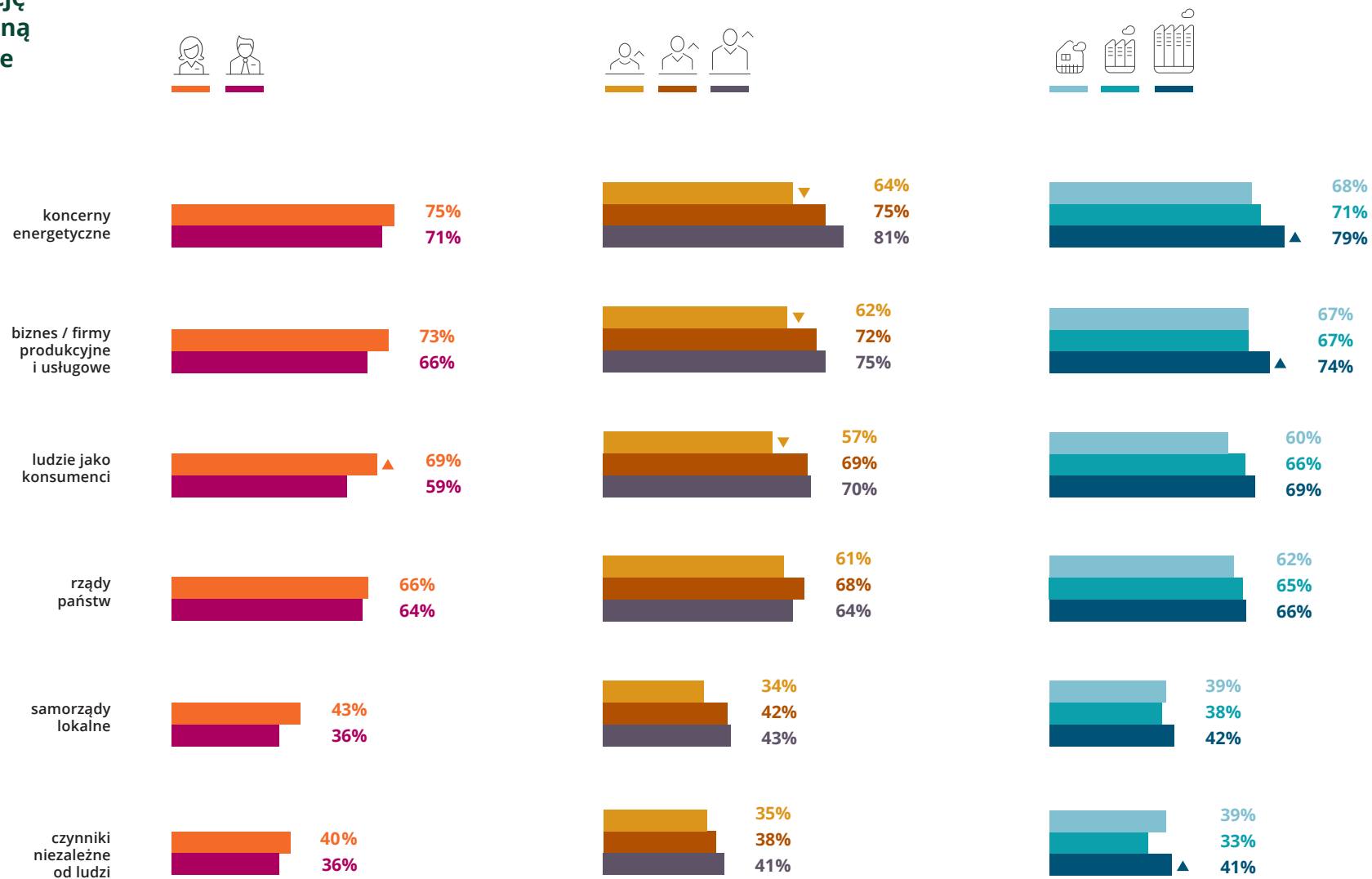
64%

OBWINIA LUDZI
JAKO KONSUMENTÓW

podmioty wpływające negatywnie na sytuację ekologiczną na świecie

03. Kto i w jakim stopniu wpływa negatywnie na obecną sytuację ekologiczną na świecie?

odsetek osób uznających czynniki za wpływowe (% ocen 4 i 5)

81%

POLEK I POLAKÓW UWAŻA, ŻE GENEROWANIE
DUŻEJ ILOŚCI ŚMIECI I ODPADÓW WPŁYWA NA
DEGRADACJĘ ŚRODOWISKA NATURALNEGO

80%

RESPONDENTÓW
WSKAZUJE NA
NADUŻYWANIE
PLASTIKU

79%

NA PRODUKCJĘ
ŚMIECI NIE
PODLEGAJĄCYCH
BIODEGRADACJI

78%

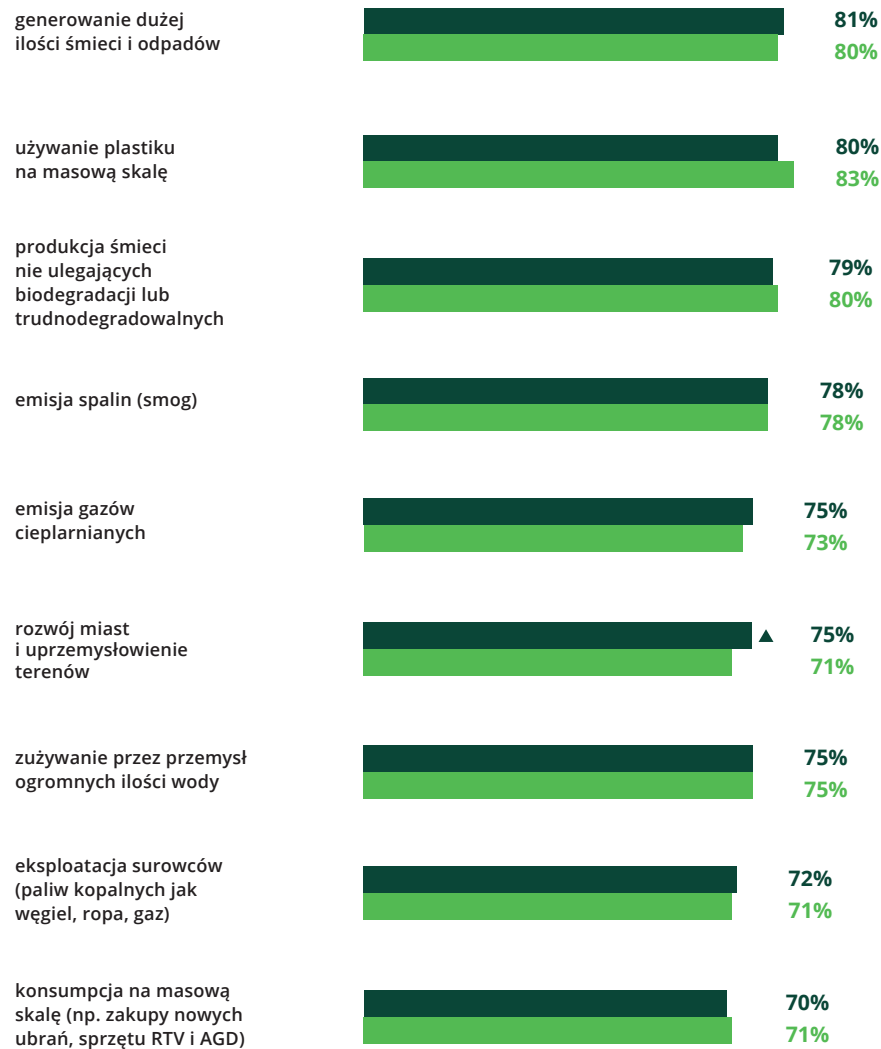
NA EMISJĘ
SPALIN

wpływ działań człowieka na degradację środowiska naturalnego

2021
2020

04. Jak ocenia Pan(i) siłę wpływu poniższych działań człowieka na degradację środowiska naturalnego?

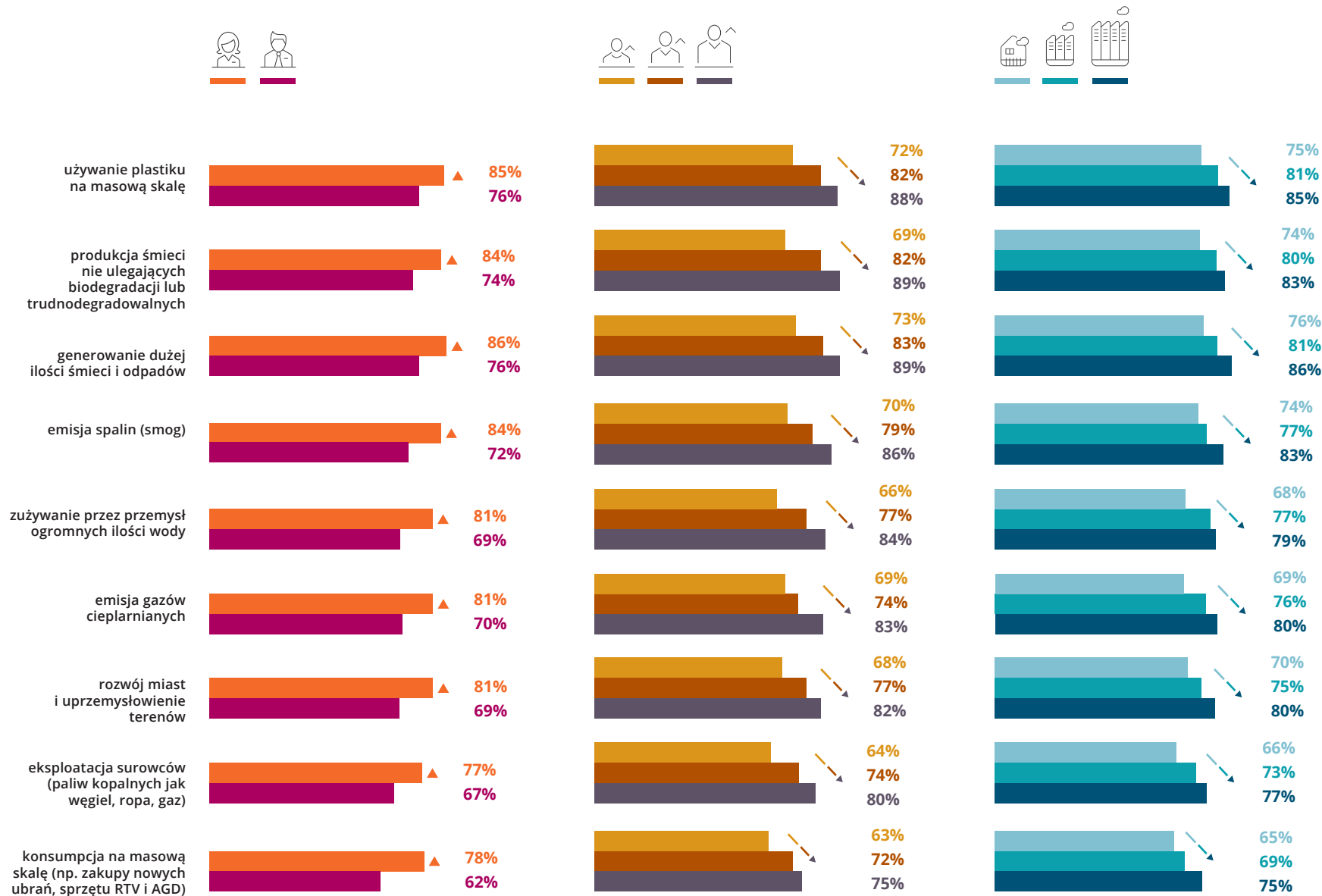
odsetek osób uznających czynnik za wpływowe (% ocen 4 i 5)

wpływ działań człowieka na degradację środowiska naturalnego

04. Jak ocenia Pan(i) siłę wpływu poniższych działań człowieka na degradację środowiska naturalnego?

odsetek osób uznających czynniki za wpływowe (% ocen 4 i 5)

81%

RESPONDENTÓW UWAŻA, ŻE ZANIECZYSZCZENIE
POWIETRZA, ZANIECZYSZCZENIE GLEBY I WÓD
ORAZ NIEDOBORY WODY I SUSZE SĄ GROŹNE
DLA ŻYCIA NASZEGO I PRZYSZŁYCH POKOLEŃ

80%

BADANYCH ZA
GROŹNĄ UZNAJE
DEGRADACJĘ
ŚRODOWISKA
NATURALNEGO

77%

OSÓB WSKAZUJE
NA WYMIERANIE
ROŚLIN I ZWIARZĄT
ORAZ ZANIECZYSZCZENIE
ŻYWNOCICI

02

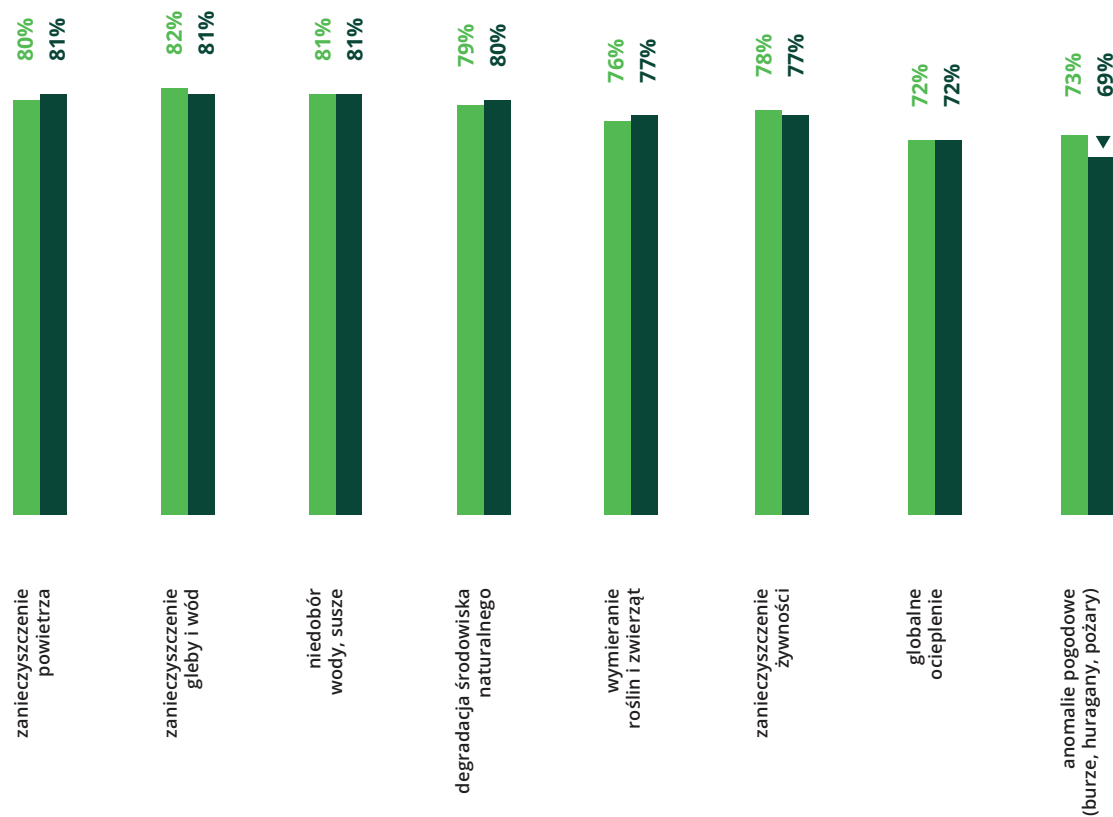
— poczucie bezpieczeństwa

- 17_ zjawiska groźne dla życia naszego i przyszłych pokoleń
- 19_ sytuacje będące efektem zaniedbań człowieka
- 21_ przełożenie zagrożeń na bezpieczeństwo osobiste
- 23_ poprawa sytuacji ekologicznej w perspektywie 5 i 20 lat

zjawiska groźne dla życia naszego i przyszłych pokoleń

05. Które z niżej wymienionych zjawisk uważa Pan(i) za groźne dla naszego życia i życia przyszłych pokoleń i w jakim stopniu?

2020
2021

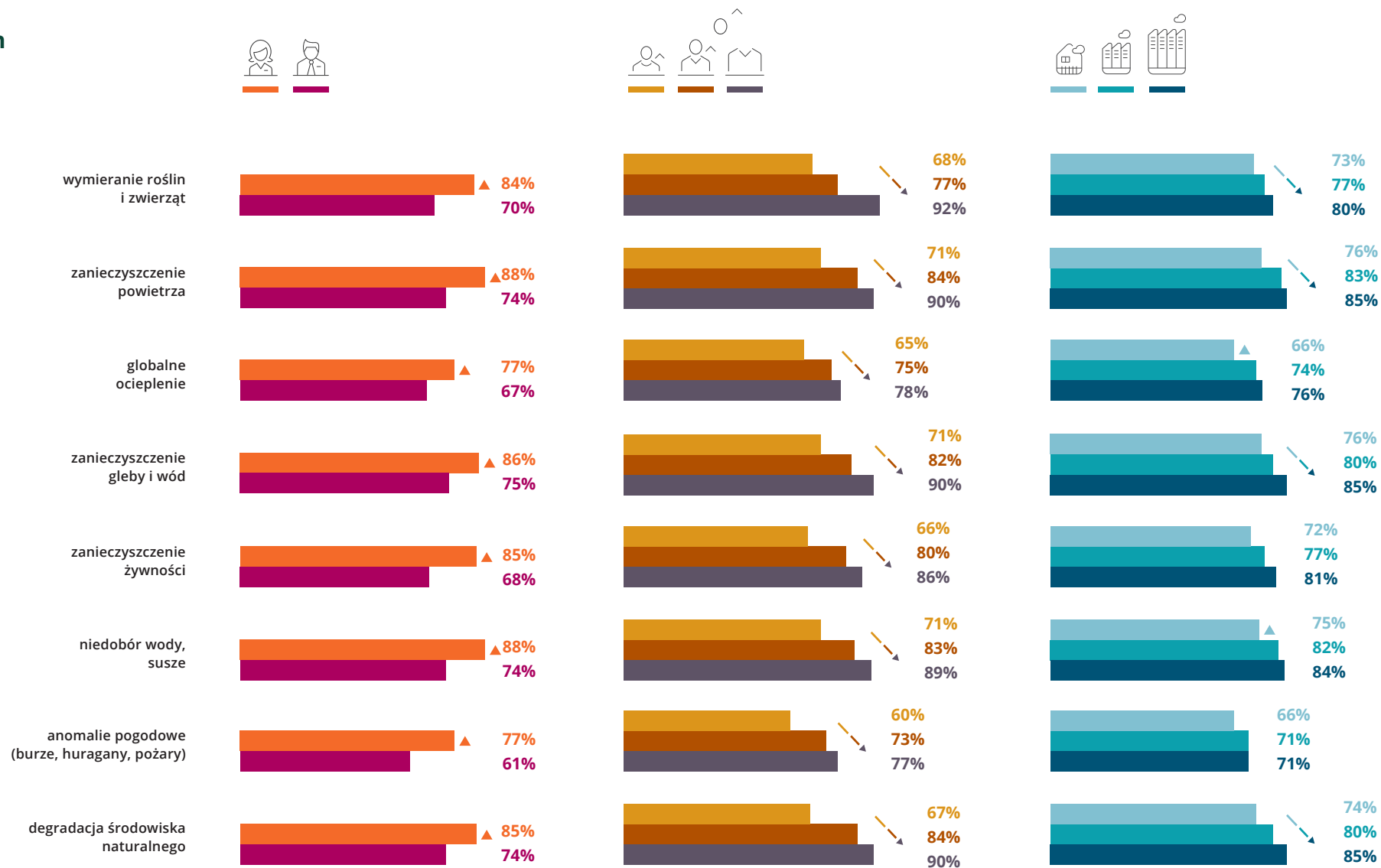
odsetek osób uznających czynniki za groźne (% ocen 4 i 5)

zjawiska groźne dla życia naszego i przyszłych pokoleń

05. Które z niżej wymienionych zjawisk uważa Pan(i) za groźne dla naszego życia i życia przyszłych pokoleń i w jakim stopniu?

odsetek osób uznających czynniki za groźne (% ocen 4 i 5)

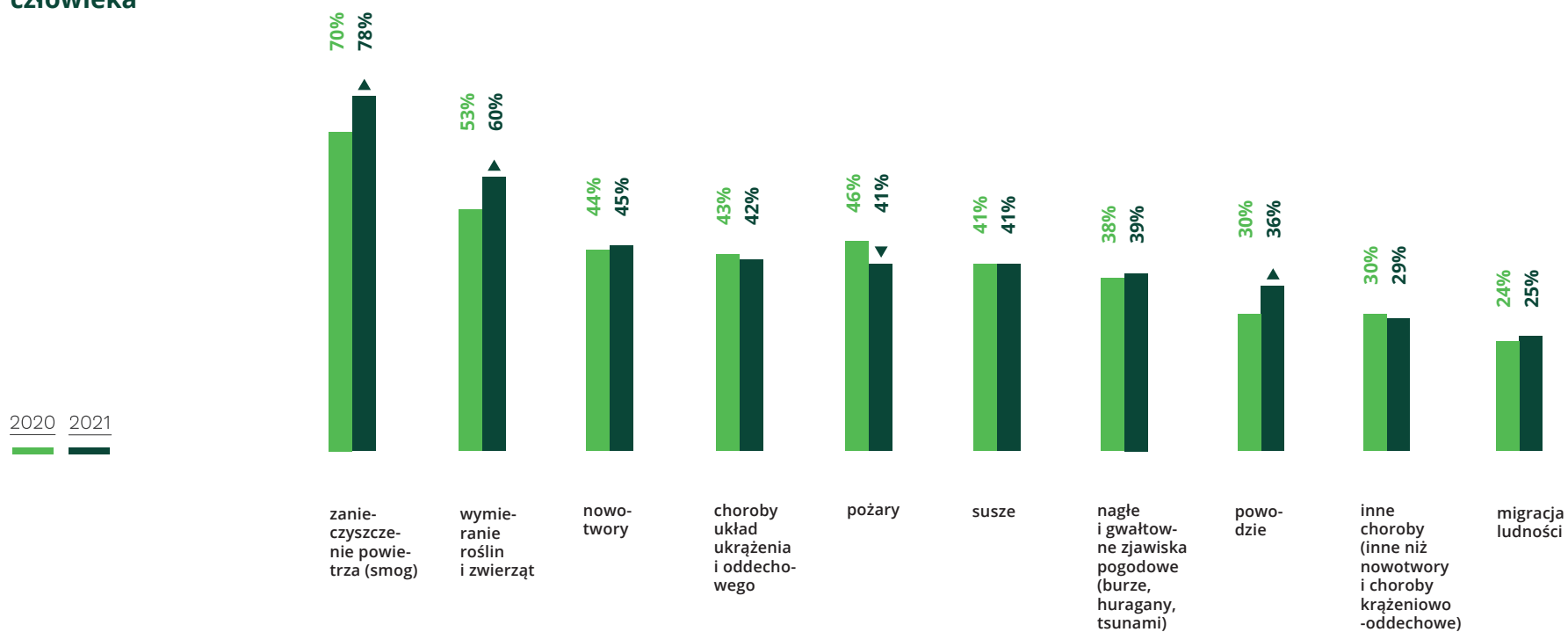

78%

POLEK I POLAKÓW WSKAZUJE ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA (SMOG) JAKO SZCZEGÓLNY EFEKT ZANIEDBANIA CZŁOWIEKA. WSKAŹNIK TEN WZRÓSŁ ZNACZĄCO W PORÓWNANIU DO ROKU UBIEGŁEGO.

sytuacje będące efektem zaniedbań człowieka

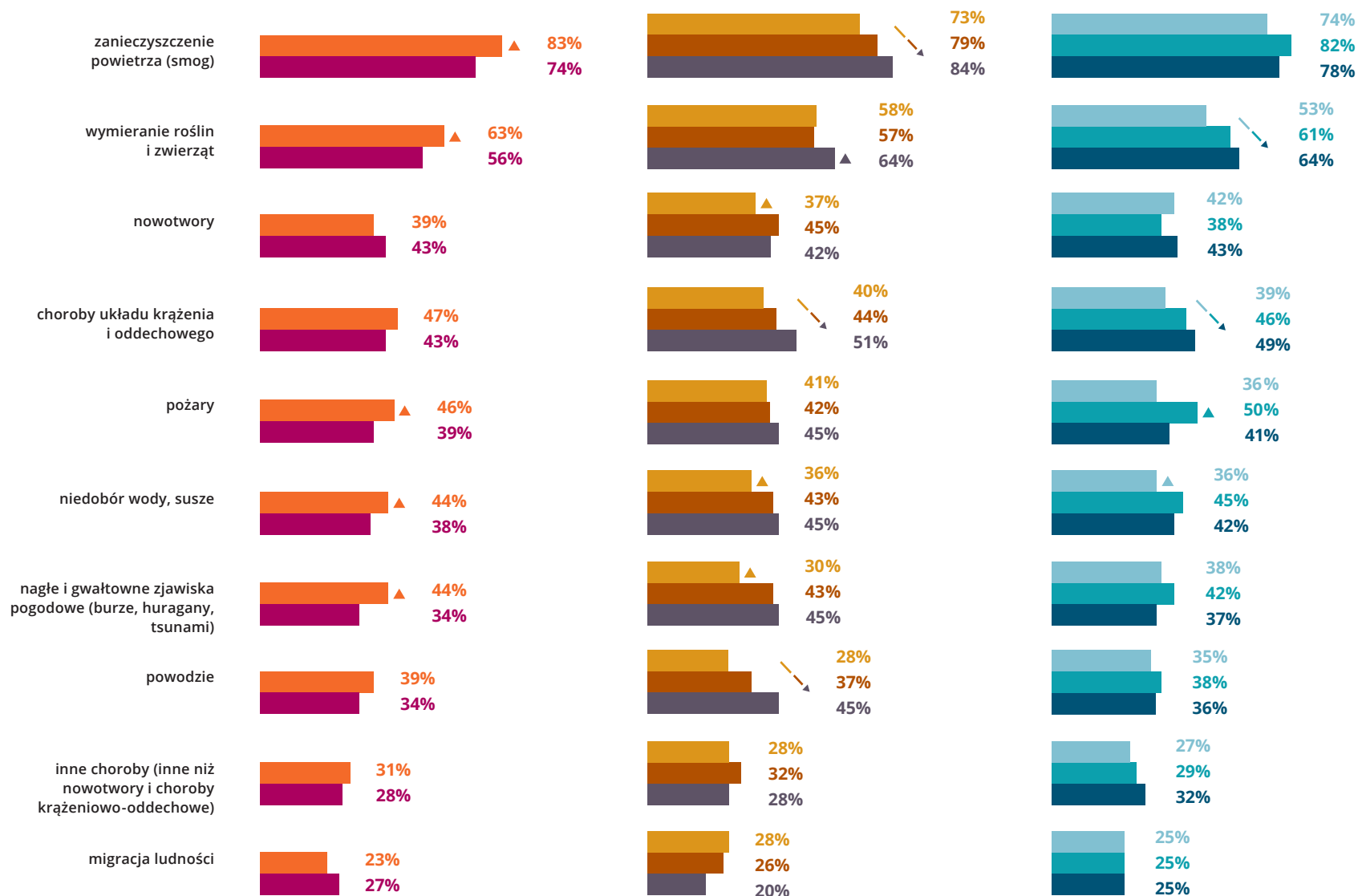
06. Które z niżej wymienionych sytuacji są Pan(i) zdaniem w szczególnym stopniu efektem zaniedbań człowieka w kwestii postaw ekologicznych?

sytuacje będące efektem zaniedbań człowieka

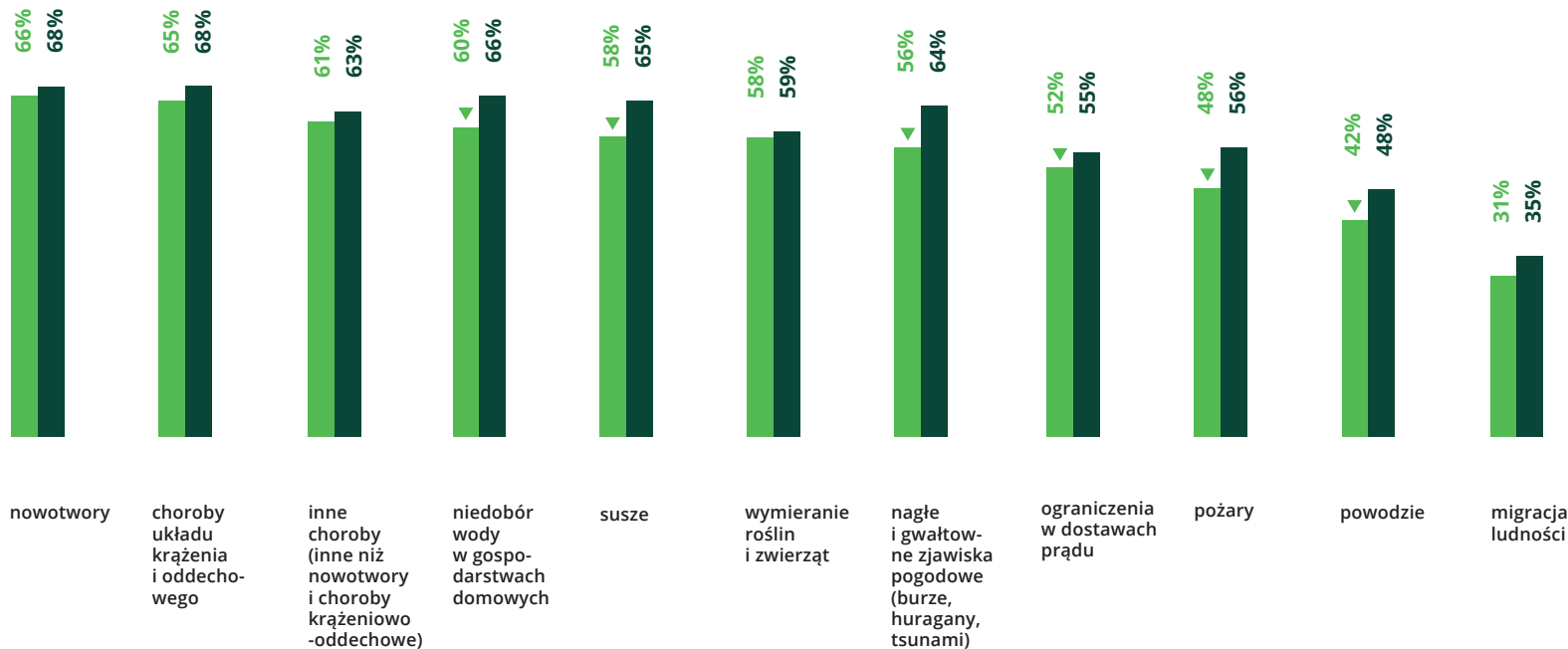
06. Które z niżej wymienionych sytuacji są Pan(i) zdaniem w szczególnym stopniu efektem zaniedbań człowieka w kwestii postaw ekologicznych?

**przełożenie
zagrożeń na
bezpieczeństwo
osobiste**

07. W jakim stopniu są obawia się Pan(i), że zagrożenia te mogłyby dotyczyć Pani(a)?

odsetek
respondentów
obawiających się
poniższych
czynników
(% ocen 4 i 5)

66%

POLEK I POLAKÓW OBAWIA SIĘ, ŻE MOŻE ZACHOROWAĆ NA NOWOTWÓR

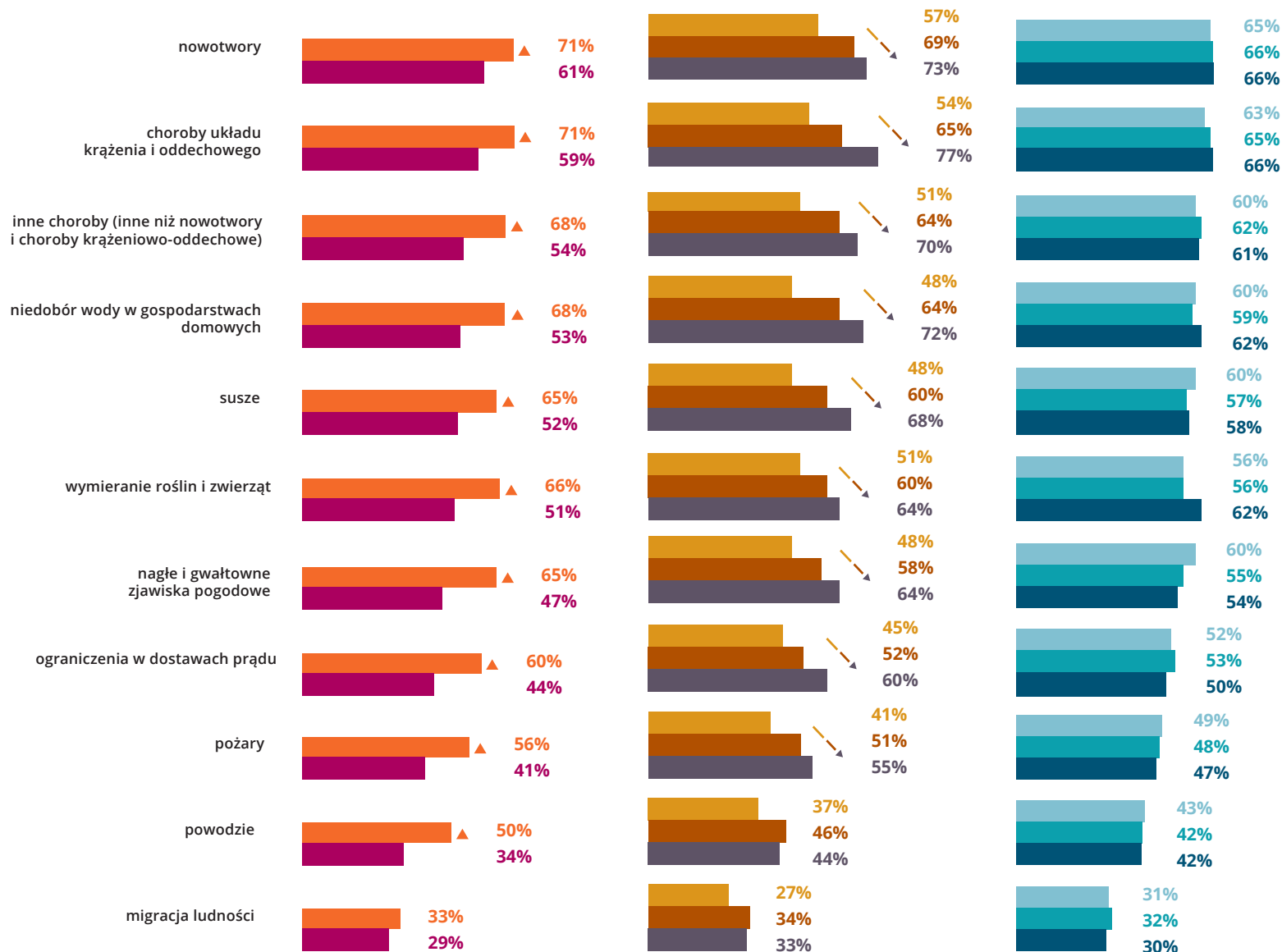
65%

BOI SIĘ, ŻE ZACHORUJE NA CHOROBE ZWIĄZANĄ Z UKŁADEM KRĄŻENIA I/LUB ODDECHOWYM

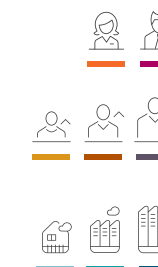

przełożenie zagrożeń na bezpieczeństwo osobiste

07. W jakim stopniu są obawia się Pan(i), że zagrożenia te mogłyby dotyczyć Pani(a)?

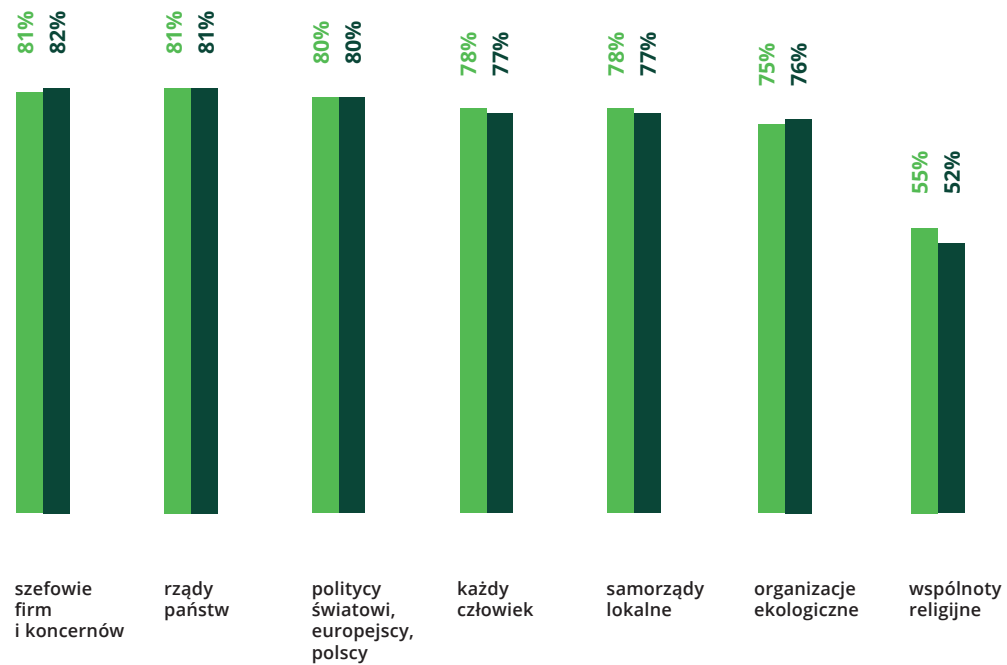

odsetek respondentów obawiających się poniższych czynników (% ocen 4 i 5)

odpowiedzialni za działania naprawcze

08. Kto Pani(a) zdaniem powinien podjąć działania naprawcze, zmierzające do poprawy sytuacji klimatycznej?

2020

2021

81%

BADANYCH UWAŻA, ŻE SZEFOWIE FIRM I KONCERNÓW
SĄ ODPOWIEDZIALNI ZA PODJĘCIE DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH
W CELU POPRAWY SYTUACJI KLIMATYCZNEJ.

81%

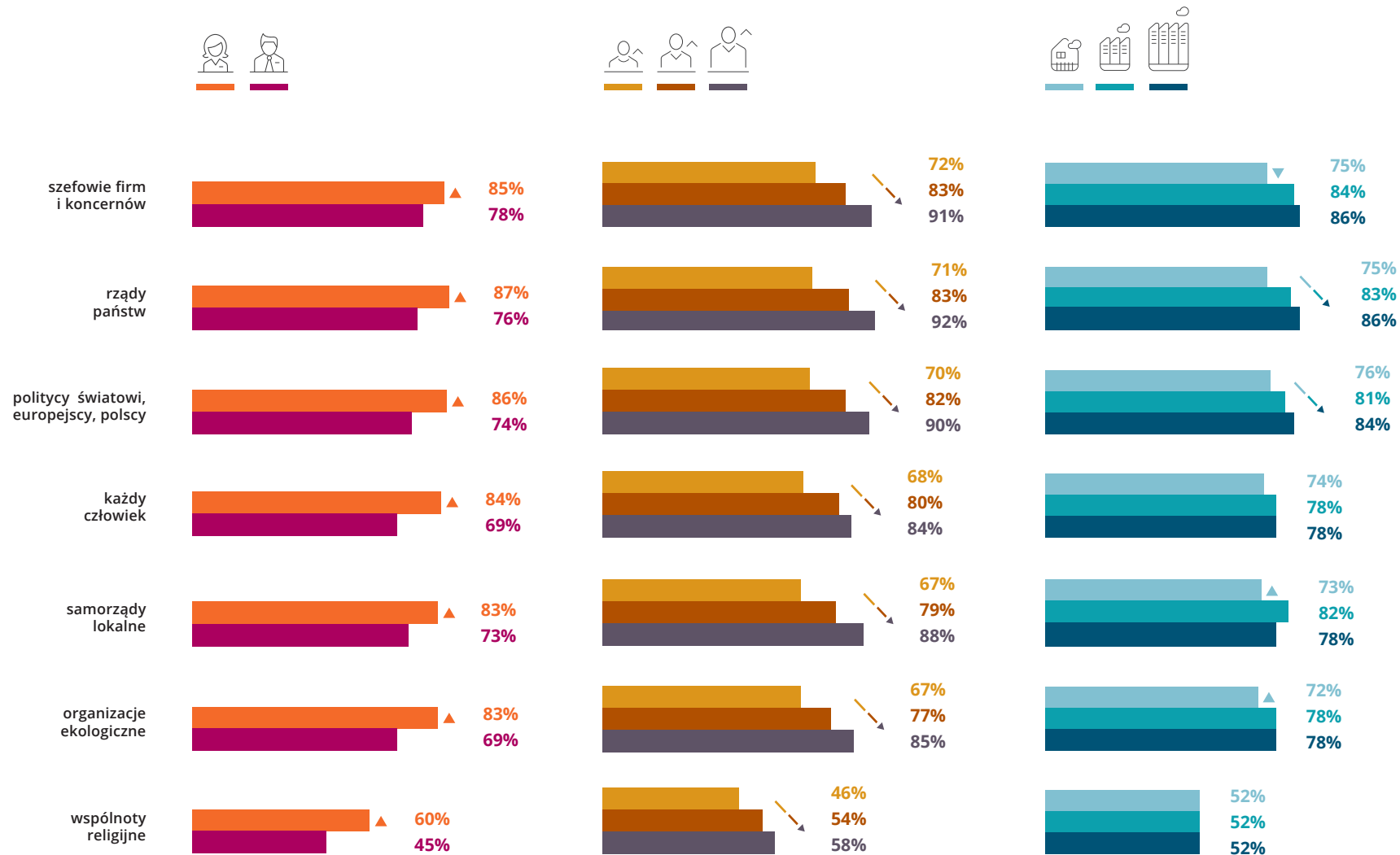
WSKAZUJE TU NA RZĄDY PAŃSTW.

80%

OCZEKUJE TAKICH DZIAŁAŃ OD POLITYKÓW.

odpowiedzialni za działania naprawcze

08. Kto Pani(a) zdaniem powinien podjąć działania naprawcze, zmierzające do poprawy sytuacji klimatycznej?

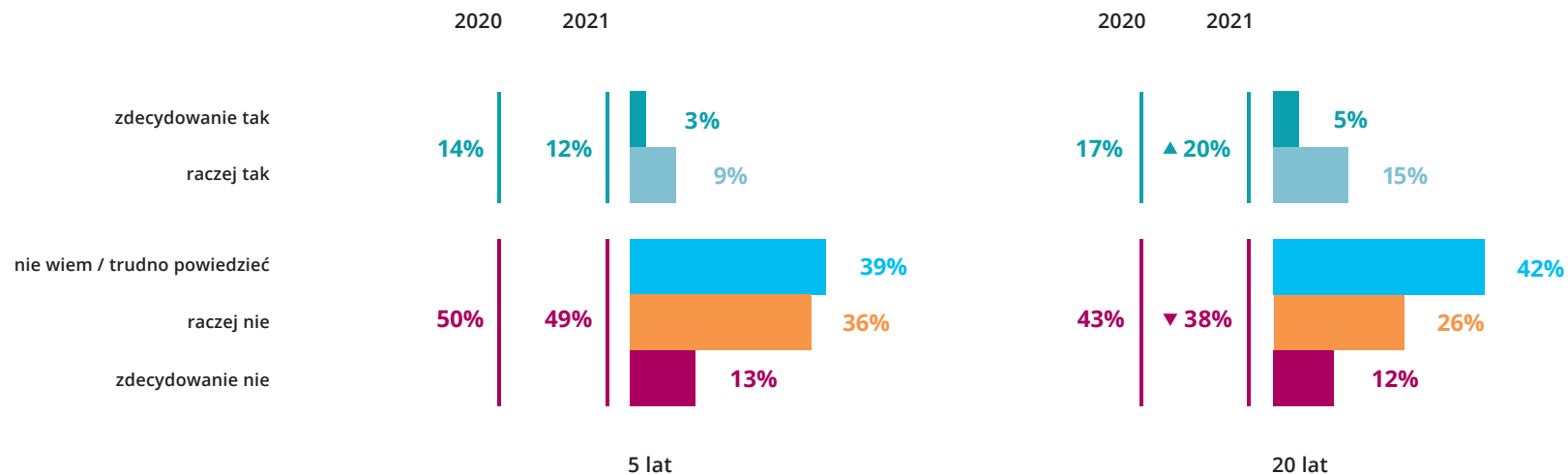

poprawa sytuacji ekologicznej w perspektywie 5 i 20 lat

09. Czy wierzy Pan(i) w to, że za pięć lat sytuacja ekologiczna świata będzie lepsza niż dzisiaj?

10. A czy wierzy Pan(i) w to, że za dwadzieścia lat sytuacja ekologiczna świata będzie lepsza niż dzisiaj?

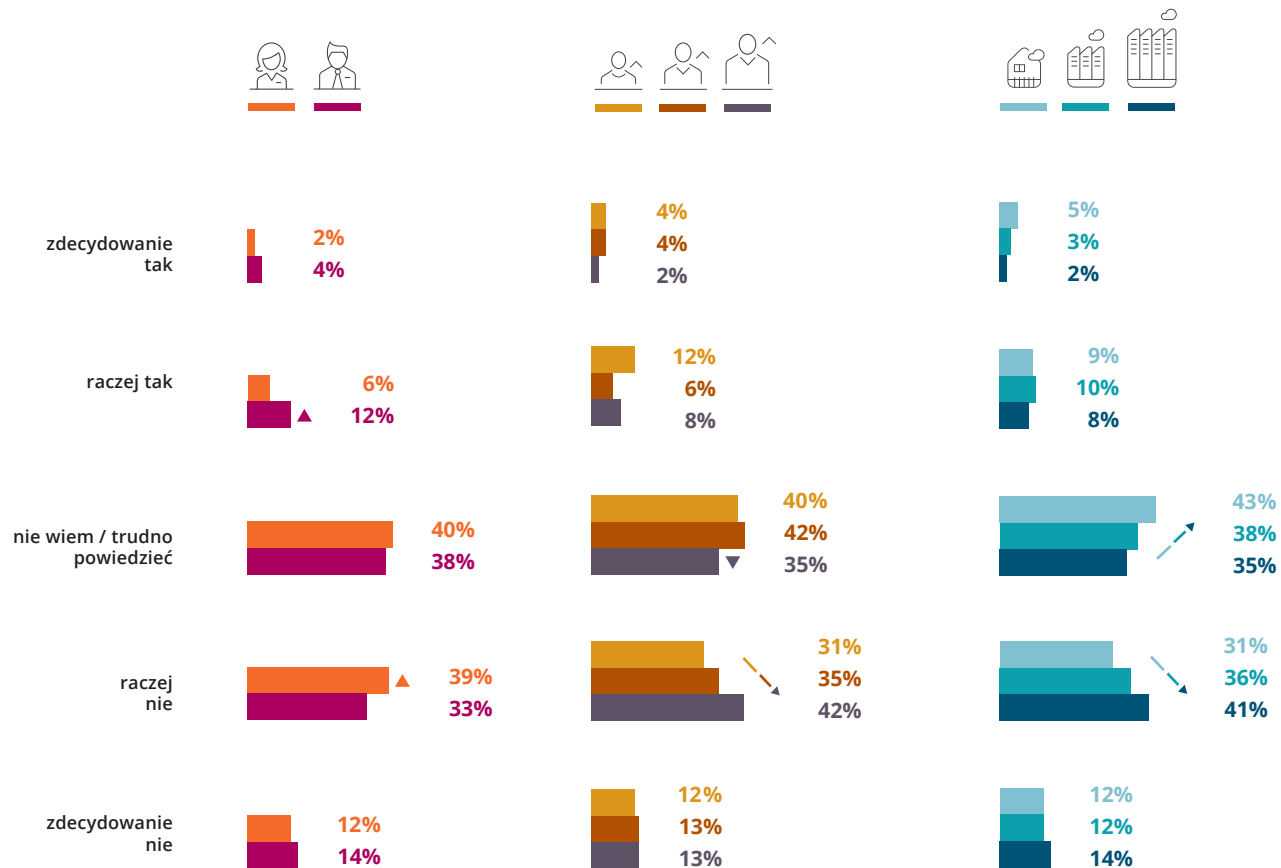

JEDYNI **12%** BADANYCH WIERZY, ŻE SYTUACJA EKOLOGICZNA ŚWIATA POPRAWI SIĘ W PERSPEKTYWIE 5 LAT,

71% RESPONDENTÓW WIERZY, ŻE POPRAWA NASTĄPI W CIĄGU NAJBLIŻSZYCH 20 LAT. TUTAJ JEDNAK WIDAĆ, ŻE WSKAŹNIKI NIEZNACZNIE DRGNĘŁY W STRONĘ POPRAWY SYTUACJI W TEJ DŁUŻSZEJ PERSPEKTYWIE.

poprawa sytuacji ekologicznej w perspektywie 5 lat

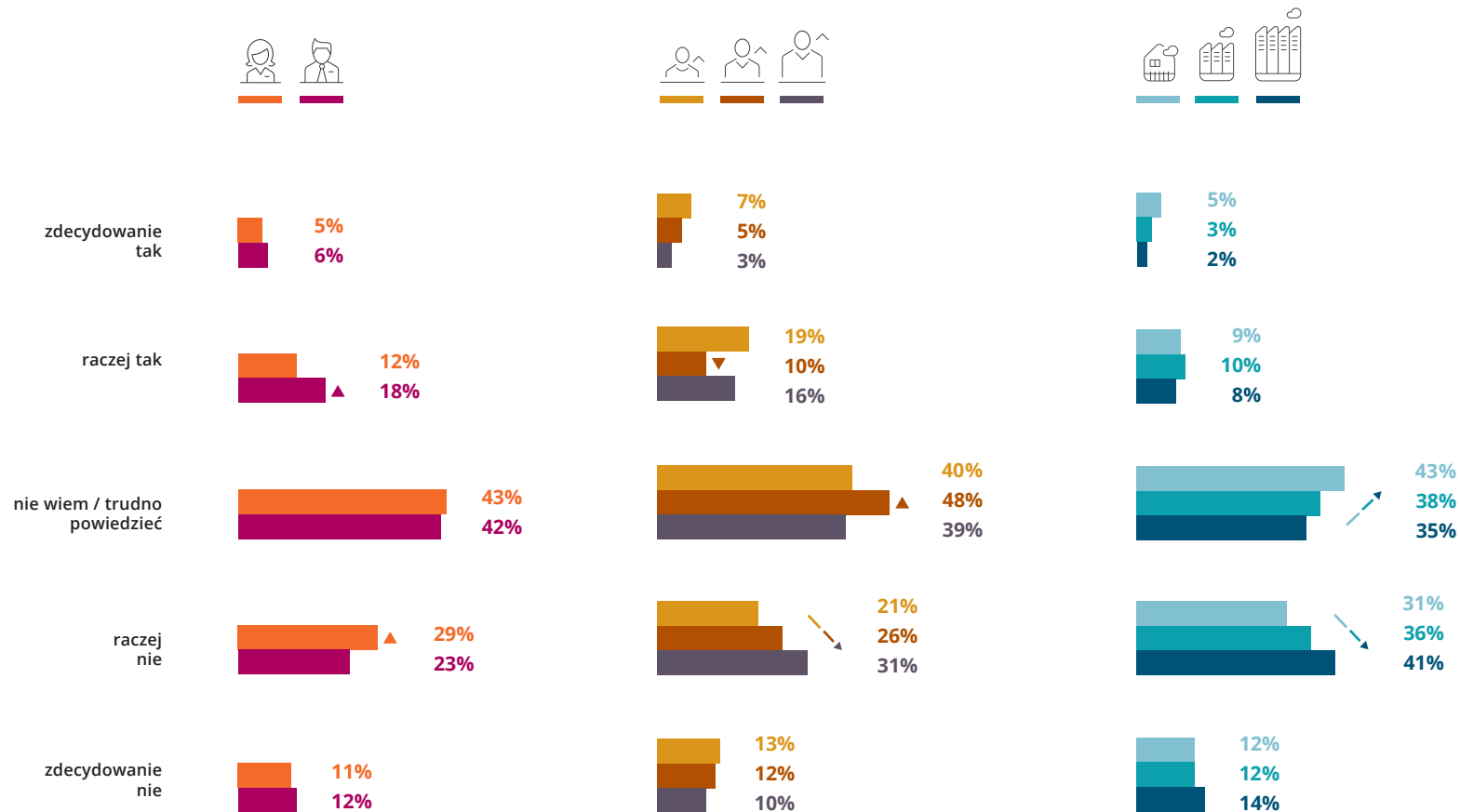
09. Czy wierzy Pan(i) w to, że za pięć lat sytuacja ekologiczna świata będzie lepsza niż dzisiaj?

poprawa sytuacji ekologicznej w perspektywie 20 lat

09. Czy wierzy Pan(i) w to, że za dwadzieścia lat sytuacja ekologiczna świata będzie lepsza niż dzisiaj?

— Tomasz S. Markiewka

filozof, publicysta, autor książki "Zmienić świat raz jeszcze. Jak wygrać walkę o klimat"

Badania pokazują, że jedna batalia została wygrana: większość osób podziela naukowy konsensus w sprawie ludzkich źródeł kryzysu klimatycznego i zagrożeń, jakie to za sobą niesie. Tu trend jest stały i pozytywny. Nadal jednak trzeba toczyć kolejne bitwy, także te edukacyjne. Na przykład uświadamiać ludziom, że negatywny wpływ USA i Europy na środowisko jest nie mniejszy, a nawet większy niż wpływ Chin, jeśli weźmiemy pod uwagę całą historię emisji gazów cieplarnianych. Odpowiedzialność jest wspólna i wspólne muszą być też rozwiązania.

— Przemysław Sadura

socjolog, wykładowca UW, kurator Instytutu Studiów Zaawansowanych Krytyki Politycznej

Badanie pokazuje, jak nierównomiernie zmieniają się nasze postawy ekologiczne w pandemii Covid-19. Nieznacznie wzrósł optymizm dotyczący przyszłości, jednak wysoka świadomość ekologiczna to głównie atrybut kobiet i osób starszych. Co więcej, szczegółowe wyniki wskazują na bardzo duże spadki użytkowników komunikacji publicznej oraz osób przekonanych o szkodliwości samochodu. Nasz optymizm jest więc wyrazem myślenia życzeniowego.

03

— poczucie odpowiedzialności i sprawczości

- 31_ kraje odpowiedzialne za pogarszanie się sytuacji ekologicznej
- 33_ działania ludzi w trosce o środowisko naturalne
- 35_ działania wskazane dla uzdrowienia sytuacji ekologicznej
- 38_ osobiście podejmowane działania proekologiczne
- 42_ stosunek do segregacji śmieci
- 44_ stosunek do opakowań z tworzyw sztucznych
- 46_ wyższa cena za produkty w opakowaniach innych niż plastikowe
- 48_ torby zakupowe wybierane w sklepie
- 50_ rezygnacja z opakowań i butelek plastikowych
- 54_ korzystanie z samochodu w kontekście ekologii
- 58_ alternatywne do samochodu formy podróżowania

kraje odpowiedzialne za pogorszenie sytuacji ekologicznej świata

11. Jakie kraje są Pana(i) zdaniem w największym stopniu odpowiedzialne za pogorszenie sytuacji ekologicznej świata.

12. Czy jest Pan(i) w stanie wskazać, które konkretnie kraje są Pani/Pana zdaniem w największym stopniu odpowiedzialne za pogorszenie sytuacji ekologicznej świata.

2020

2021

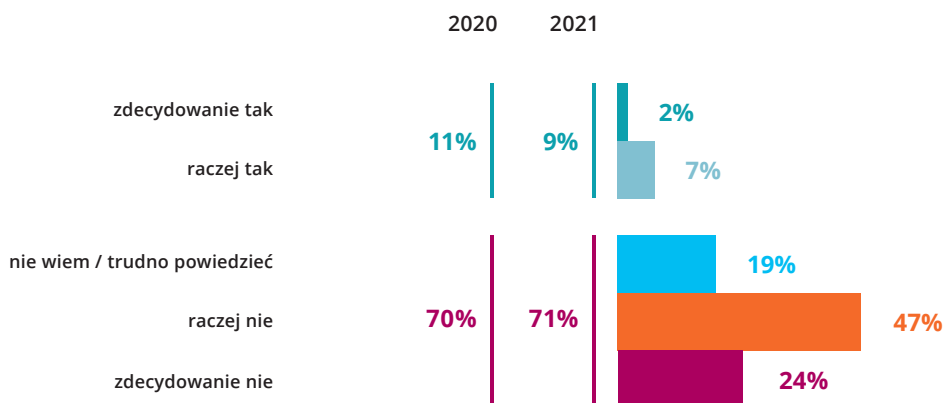
39%

**BADANYCH ZA POGARSZANIE SIĘ SYTUACJI
EKOLOGICZNEJ ŚWIATA OBWINIA KRAJE ROZWINIĘTE.
GŁÓWNYM WINOWAJCĄ W OPINII POLAKÓW
SĄ CHINY, STANY ZJEDNOCZONE ORAZ ROSJA.**

**działania
ludzi w trosce
o środowisko
naturalne**

13. Czy ludzie robią wystarczająco dużo, aby troszczyć się o środowisko naturalne?

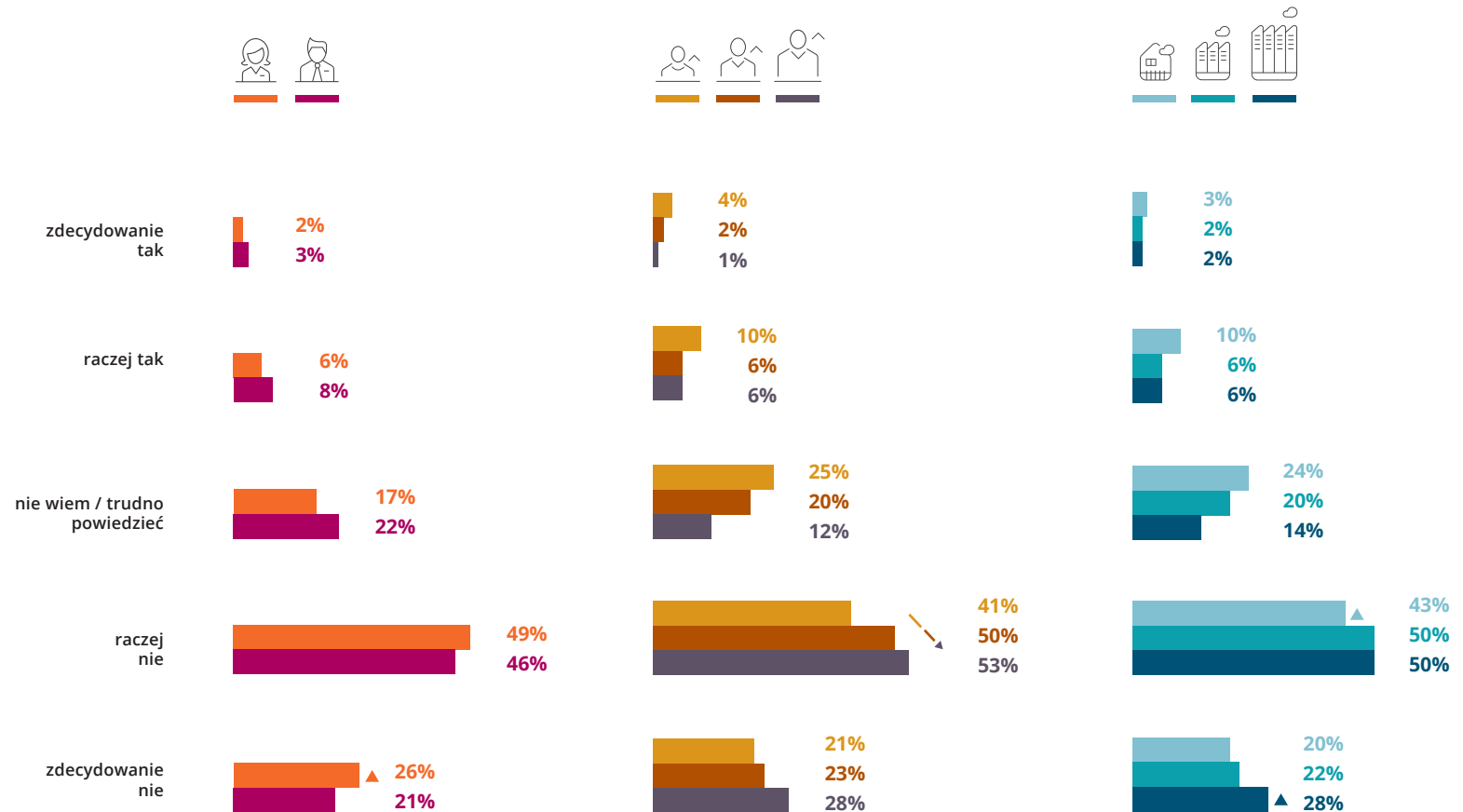

TYKO **9%** RESPONDENTÓW TWIERDZI,
ŻE LUDZIE ROBIĄ WYSTARCZAJĄCO DUŻO,
ABY TROSZCZYĆ SIĘ O ŚRODOWISKO NATURALNE.

71%
BADANYCH UWAŻA, ŻE LUDZIE
POWINNI ROBIĆ WIĘCEJ.

**działania
ludzi w trosce
o środowisko
naturalne**

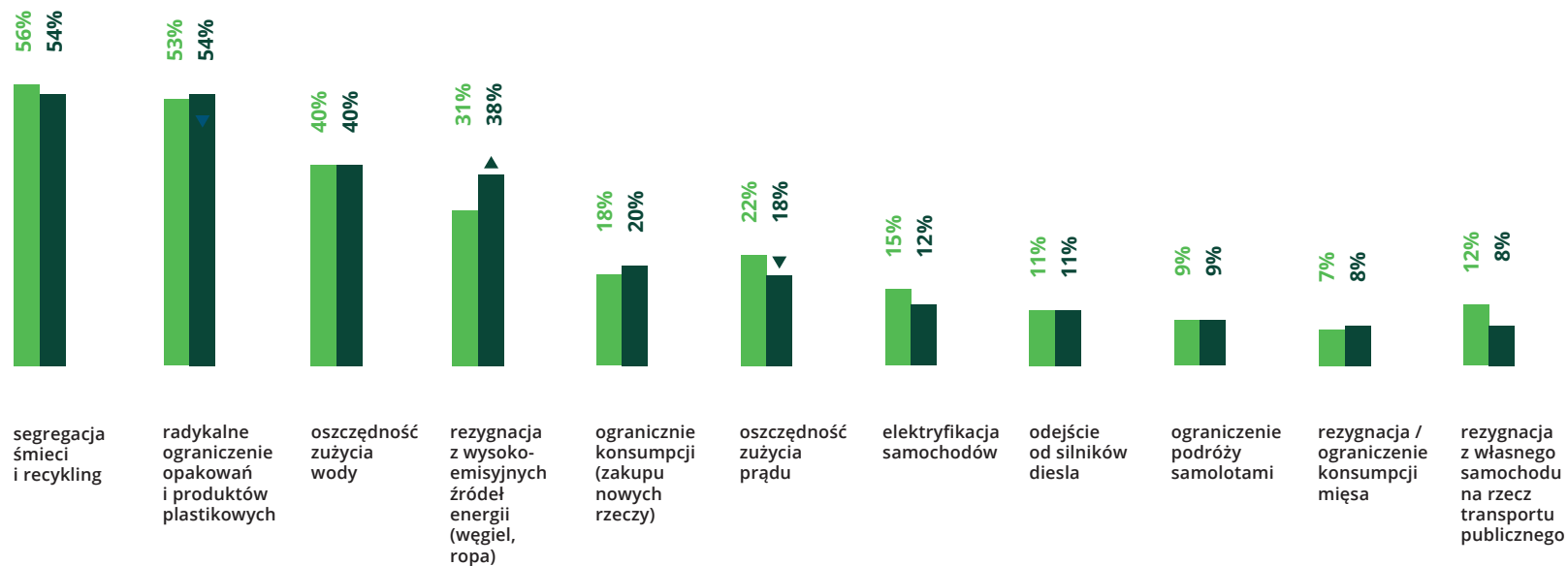
13. Czy ludzie robią wystarczająco dużo, aby troszczyć się o środowisko naturalne?

**działania
wskazane
dla uzdrowienia
sytuacji
ekologicznej**

14. Jakiego typu działania powinny być podejmowane, aby uzdrowić sytuację ekologiczną na świecie?
Proszę wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi, wybierając kluczowe obszary.

2020

2021

54%

RESPONDENTÓW UWAŻA, ŻE SEGREGACJA ŚMIECI I RECYKLING, A TAKŻE RADYKALNE OGRANICZENIE OPAKOWAŃ I PRODUKTÓW PLASTIKOWYCH SĄ DZIAŁANAMI, JAKIE NALEŻY PODJĄĆ W PIERWSZEJ KOLEJNOŚCI, ABY UZDROWIĆ SYTUACJĘ EKOLOGICZNĄ ŚWIATA.

40%

WSKAZUJE NA OSZCZĘDNOŚĆ ZUŻYCIA WODY.

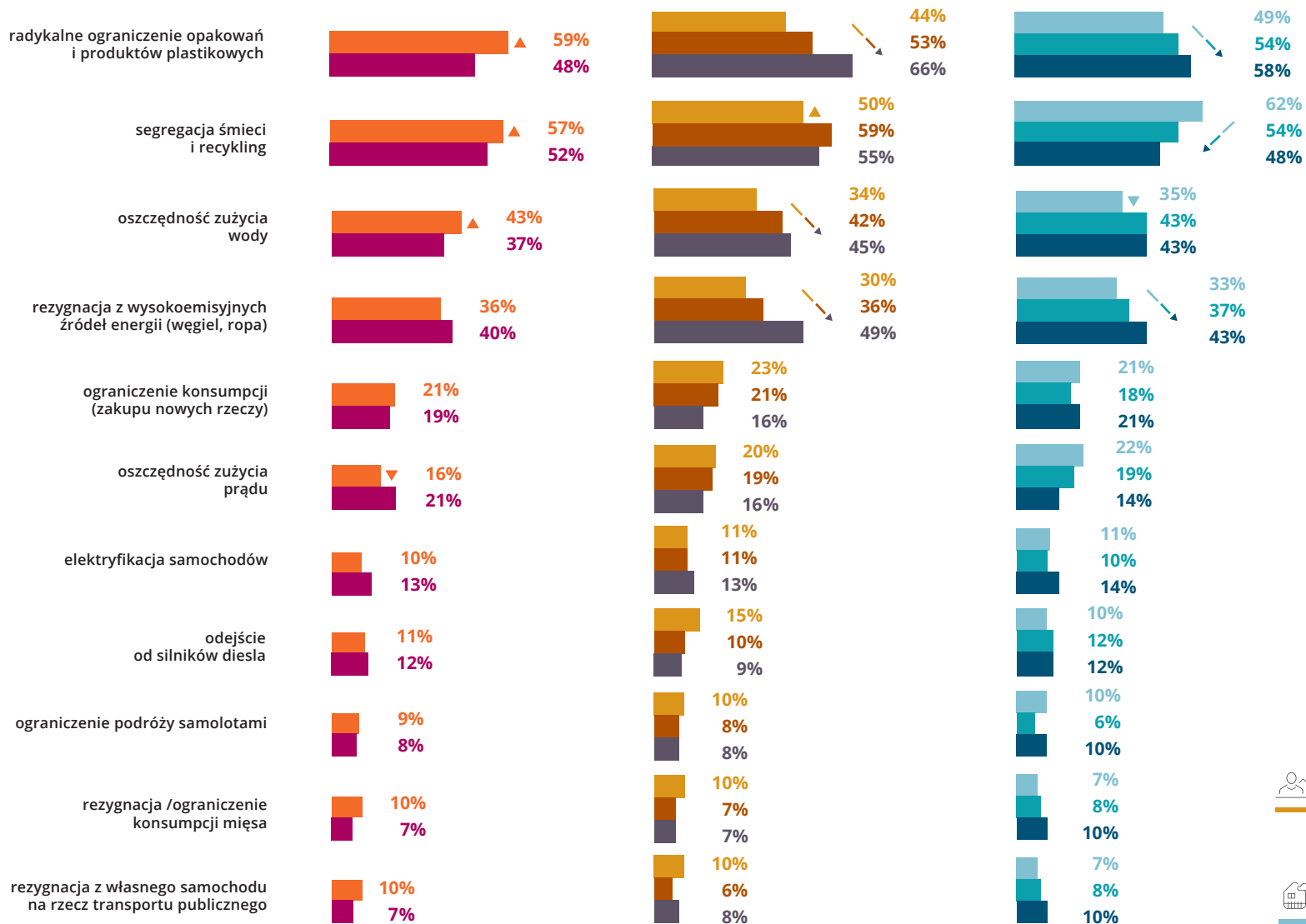
38%

BADANYCH UWAŻA, ŻE NALEŻY ZREZYGNOWAĆ Z WYSOKOEMISYJNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII. TEN WSKAŹNIK WZRÓSŁ W ISTOTNY SPOSÓB W PORÓWNANIU DO ROKU UBIEGŁEGO.

**działania
wskazane
dla uzdrowienia
sytuacji
ekologicznej**

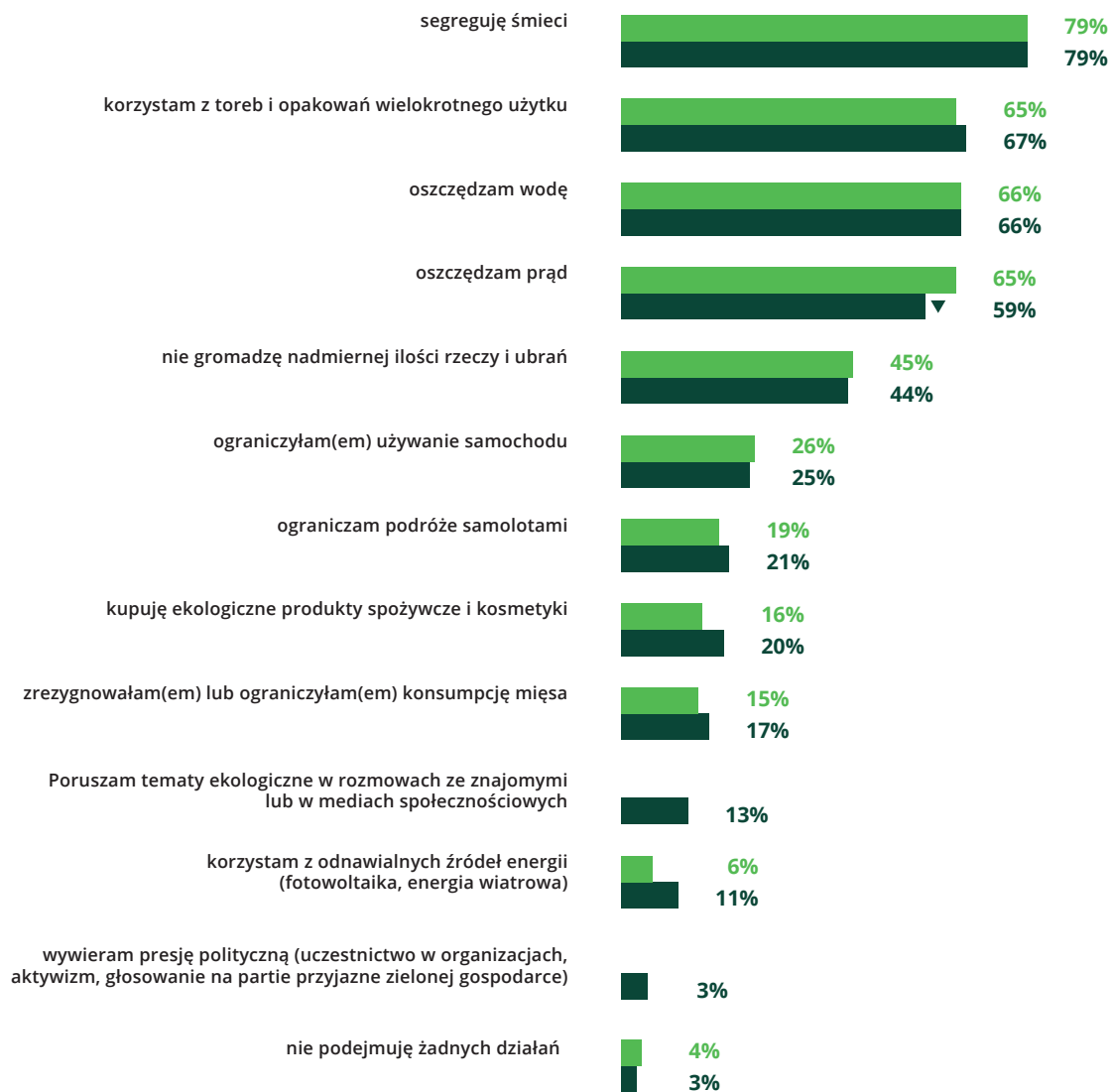
14. Jakiego typu działania powinny być podejmowane, aby uzdrowić sytuację ekologiczną na świecie?
Proszę wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi, wybierając kluczowe obszary.

**osobiscie
podejmowane
działania
proekologiczne**

15. Jakiego typu działania podejmuje Pan(i) osobiście w trosce o środowisko naturalne?

2020

2021

A lush green forest with a waterfall and a rocky stream bed. The scene is illuminated by soft, golden light filtering through the trees, creating a serene and natural atmosphere. The foreground is dominated by large, dark rocks and vibrant green ferns. In the background, a waterfall cascades over a rocky ledge into a stream that flows over a bed of smooth, dark stones.

79%

POLEK I POLAKÓW DEKLARUJE,
ŻE SEGREGUJE ŚMIECI,

67%

RESPONDENTÓW KORZYSTA
Z TOREB I OPAKOWAŃ
WIELOKROTNEGO UŻYTKU,

66%

OSZCZĘDZA WODĘ,

59%

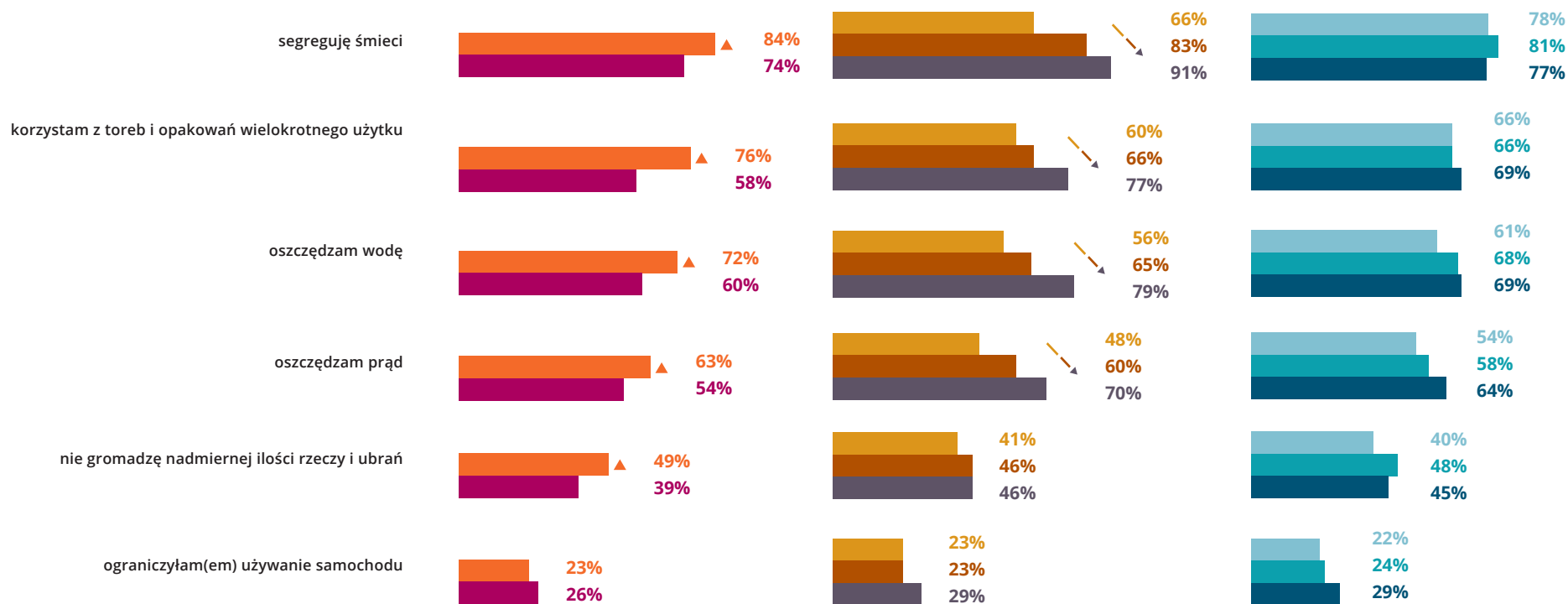
OSZCZĘDZA PRĄD, JEDNAK WSKAŹNIK
TEN ZMAŁĄŁ WYRAŹNIE W PORÓWNANIU
DO ROKU UBIEGŁEGO.

osobiscie podejmowane działania proekologiczne

15. Jakiego typu działania podejmuje Pan(i) osobiście w trosce o środowisko naturalne?

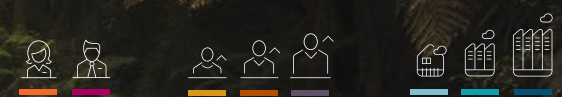
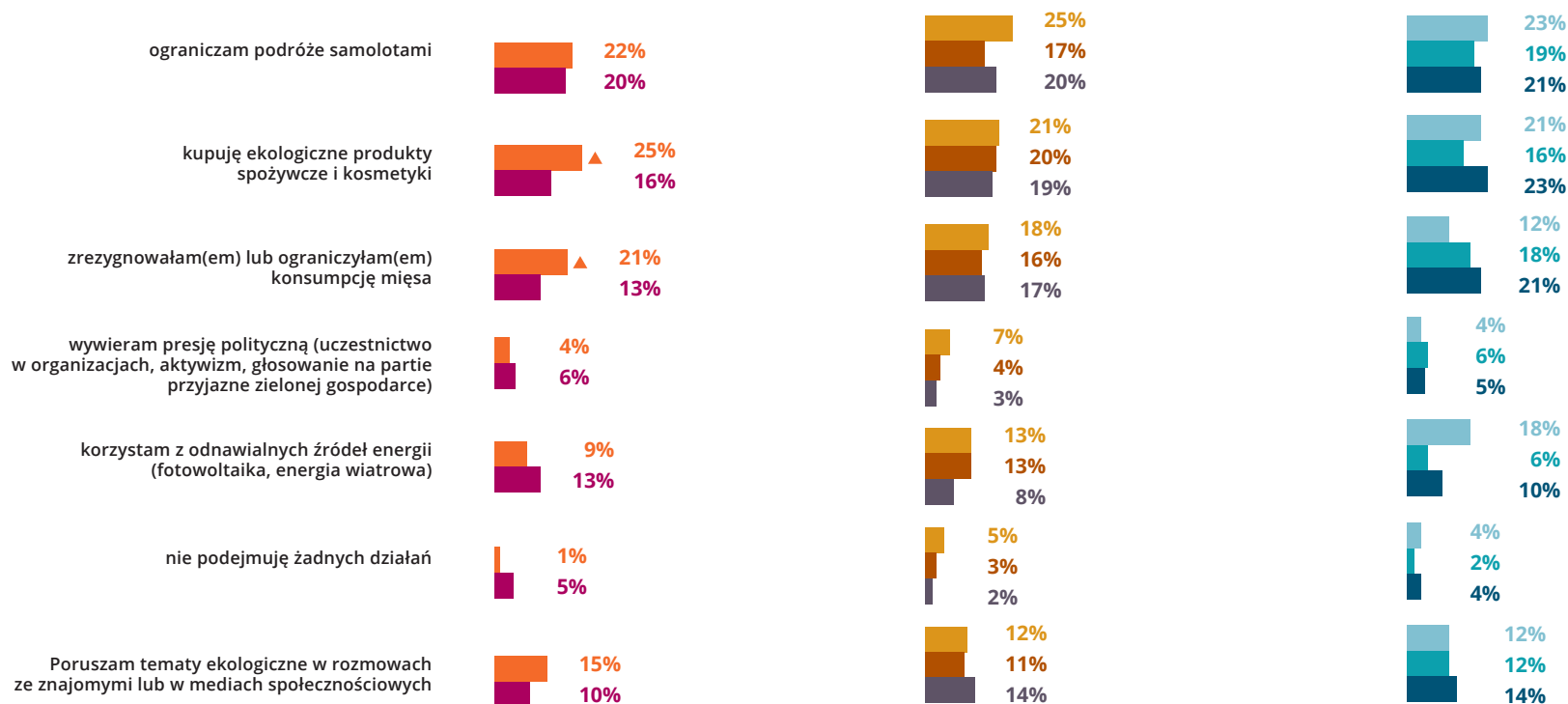
Ciąg dalszy wykresu na kolejnej stronie.

**osobiscie
podejmowane
działania
proekologiczne**

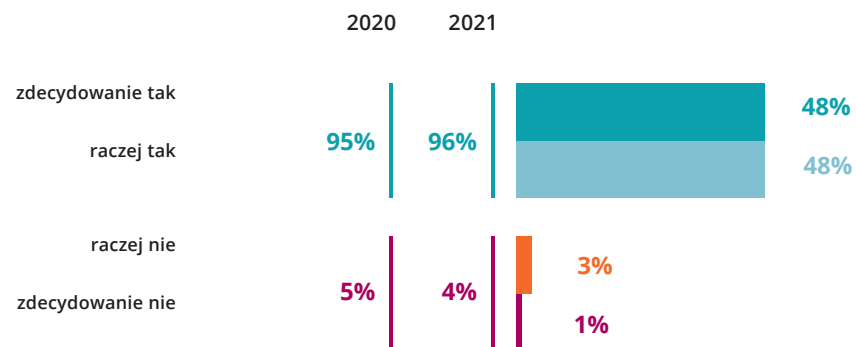
15. Jakiego typu działania podejmuje Pan(i) **osobiście** w trosce o środowisko naturalne?

Ciąg dalszy wykresu z poprzedniej strony.

stosunek
ludzi do
segregacji
śmieci

16. Czy zna Pan(i) zasady segregacji śmieci?

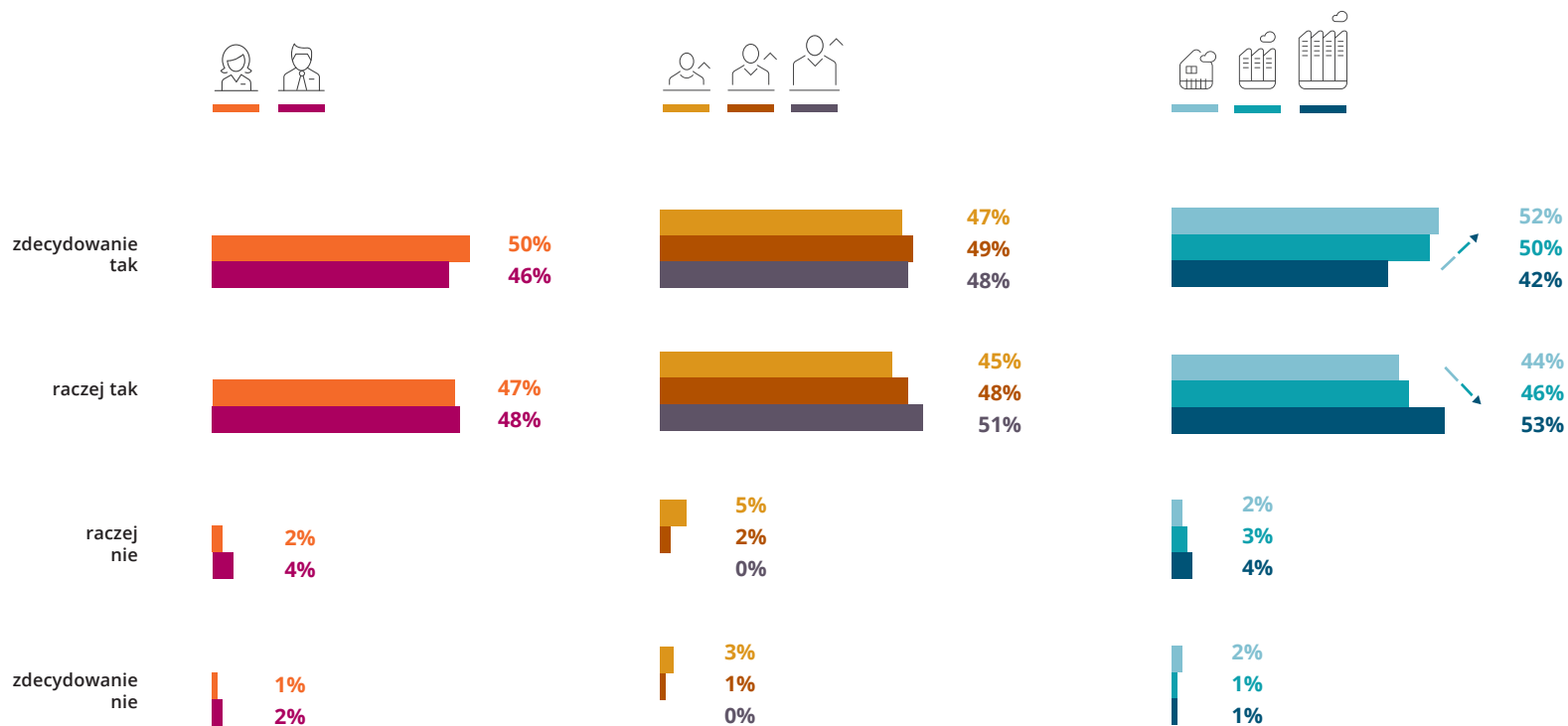

96% BADANYCH DEKLARUJE,
ŻE ZNA ZASADY SEGREGACJI ŚMIECI.

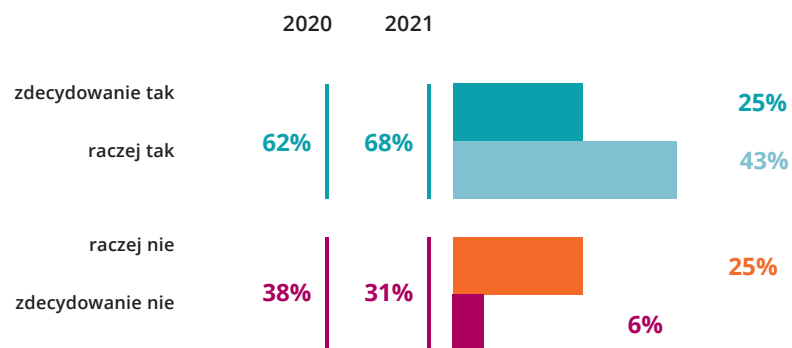
**stosunek
ludzi do
segregacji
śmieci**

16. Czy zna Pan(i) zasady segregacji śmieci?

**stosunek
ludzi do
segregacji
śmieci**

17. Czy zwraca Pan(i) uwagę osobom w swoim otoczeniu (rodzina, sąsiedzi),
które nie segregują śmieci?

JUŻ

68%

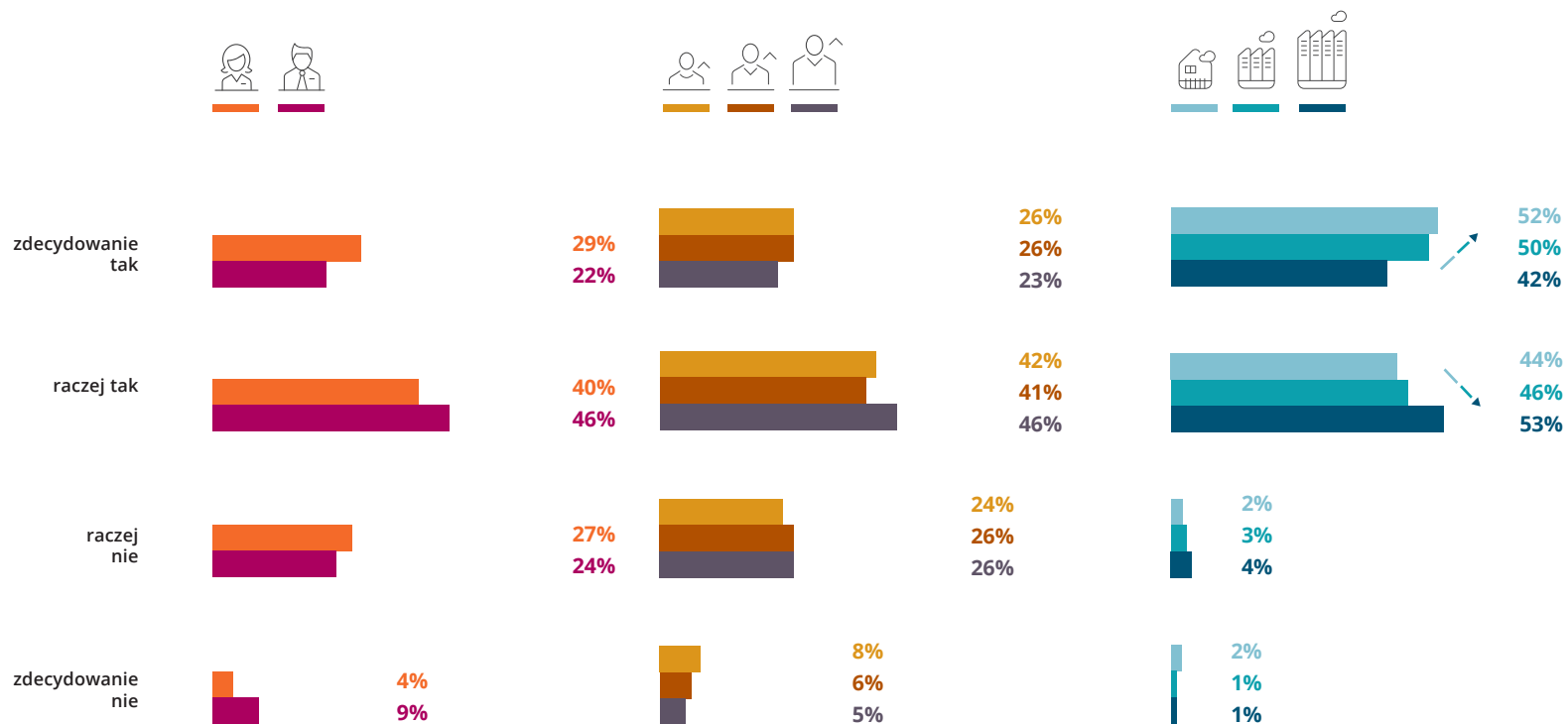
**POLEK I POLAKÓW
ZWRACA UWAGĘ
OSOBOM W SWOIM
OTOCZENIU, KTÓRE
NIE SEGREGUJĄ ŚMIECI.
WSKAŹNIK TEN
WZRÓSŁ ISTOTNIE
OD ROKU UBIEGŁEGO.**

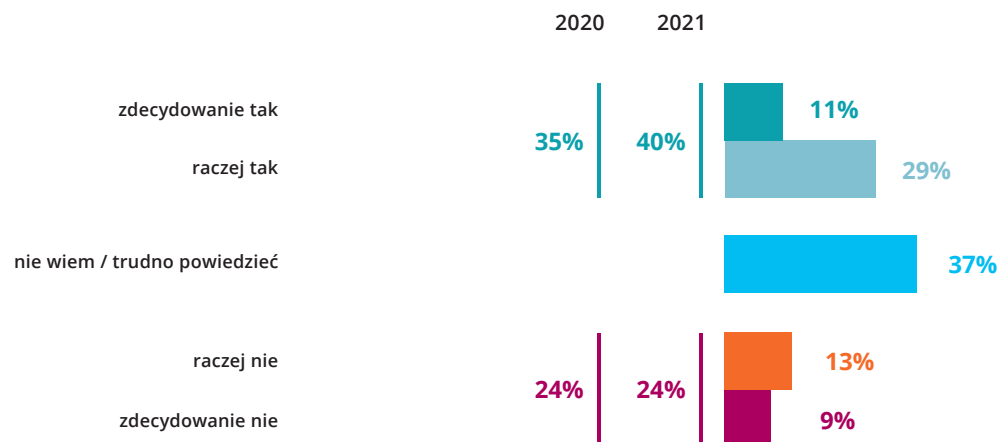
stosunek ludzi do segregacji śmieci

17. Czy zwraca Pan(i) uwagę osobom w swoim otoczeniu (rodzina, sąsiedzi), które nie segregują śmieci?

**wyższa cena
za produkty w
opakowaniach
innych niż
plastikowe**

18. Czy był(a)by Pan(i) gotowa(y) płacić więcej za produkty w sklepach, gdyby miały opakowania inne niż plastikowe?

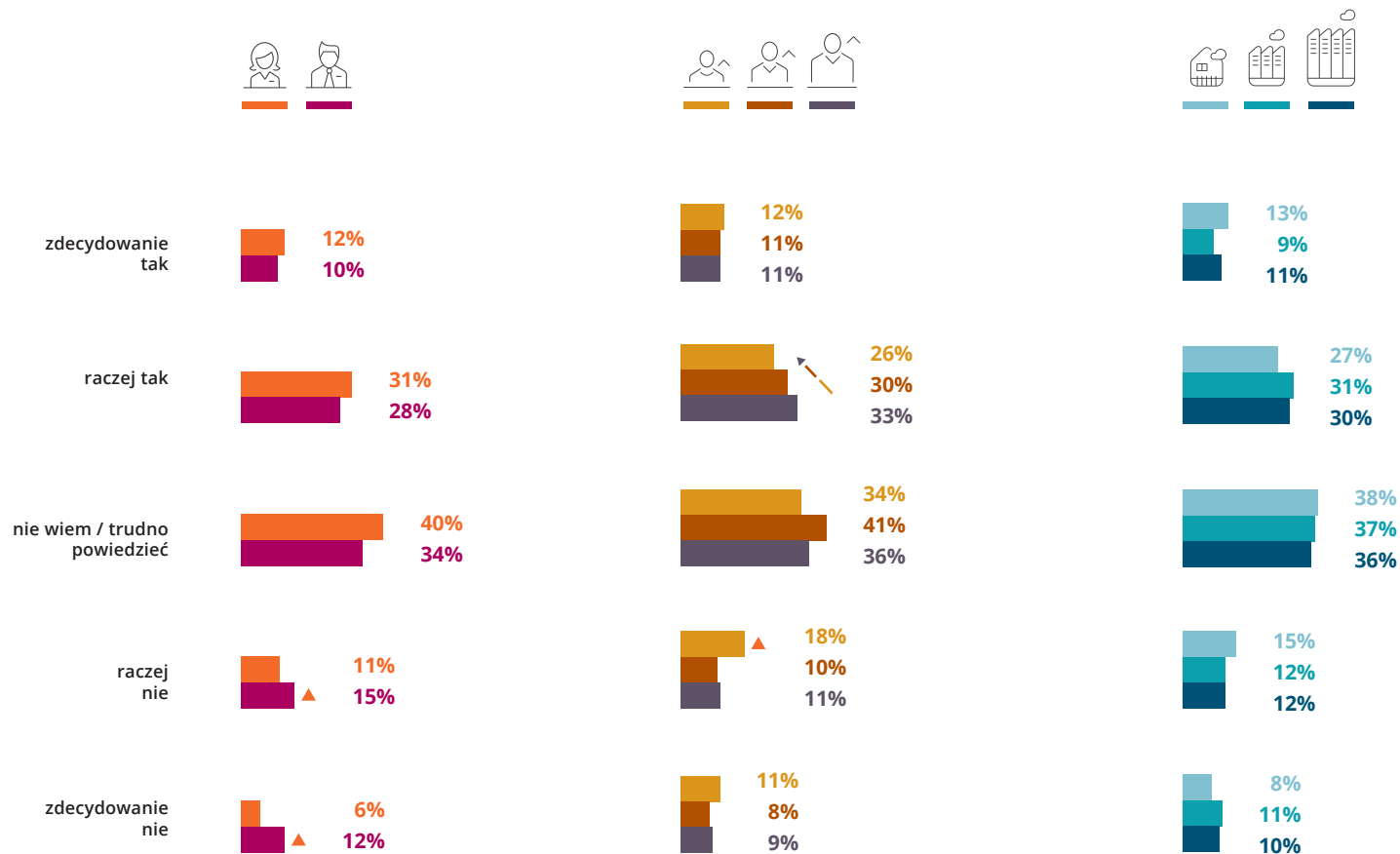
96%

40% BADANYCH DEKLARUJE, ŻE BYŁOBY GOTOWYCH ZAPŁACIĆ WYŻSZĄ CENĘ ZA KUPOWANE PRODUKTY, GDYBY MIAŁY ONE OPAKOWANIE INNE NIŻ PLASTIKOWE. WSKAŹNIK TEN WZRÓSŁ W PORÓWNANIU DO ROKU 2020.

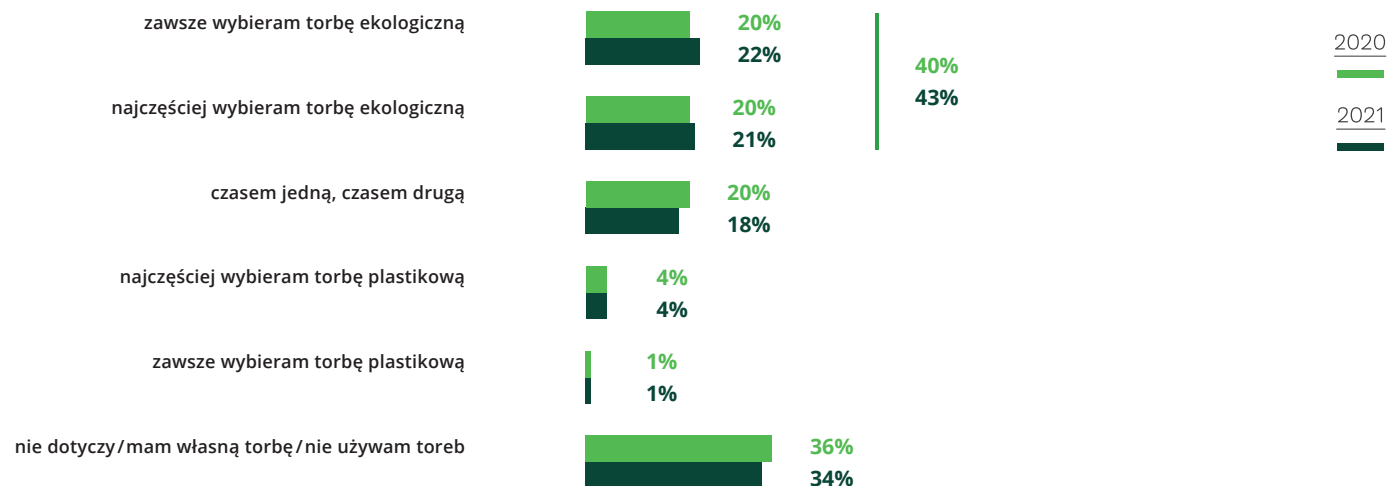
wyższa cena za produkty w opakowaniach innych niż plastikowe

18. Czy był(a)by Pan(i) gotowa(y) płacić więcej za produkty w sklepach, gdyby miały opakowania inne niż plastikowe?

**torby
zakupowe
wybierane
w sklepie**

19. Czy teraz, wybierając torbę na zakupy w sklepie, wybiera Pan(i) tę ekologiczną papierową, czy tę wykonaną z plastiku?

43%

**POLEK I POLAKÓW W SKLEPIE
WYBIERA ZAWSZE LUB NAJCZĘŚCIEJ
TORBĘ EKOLOGICZNĄ**

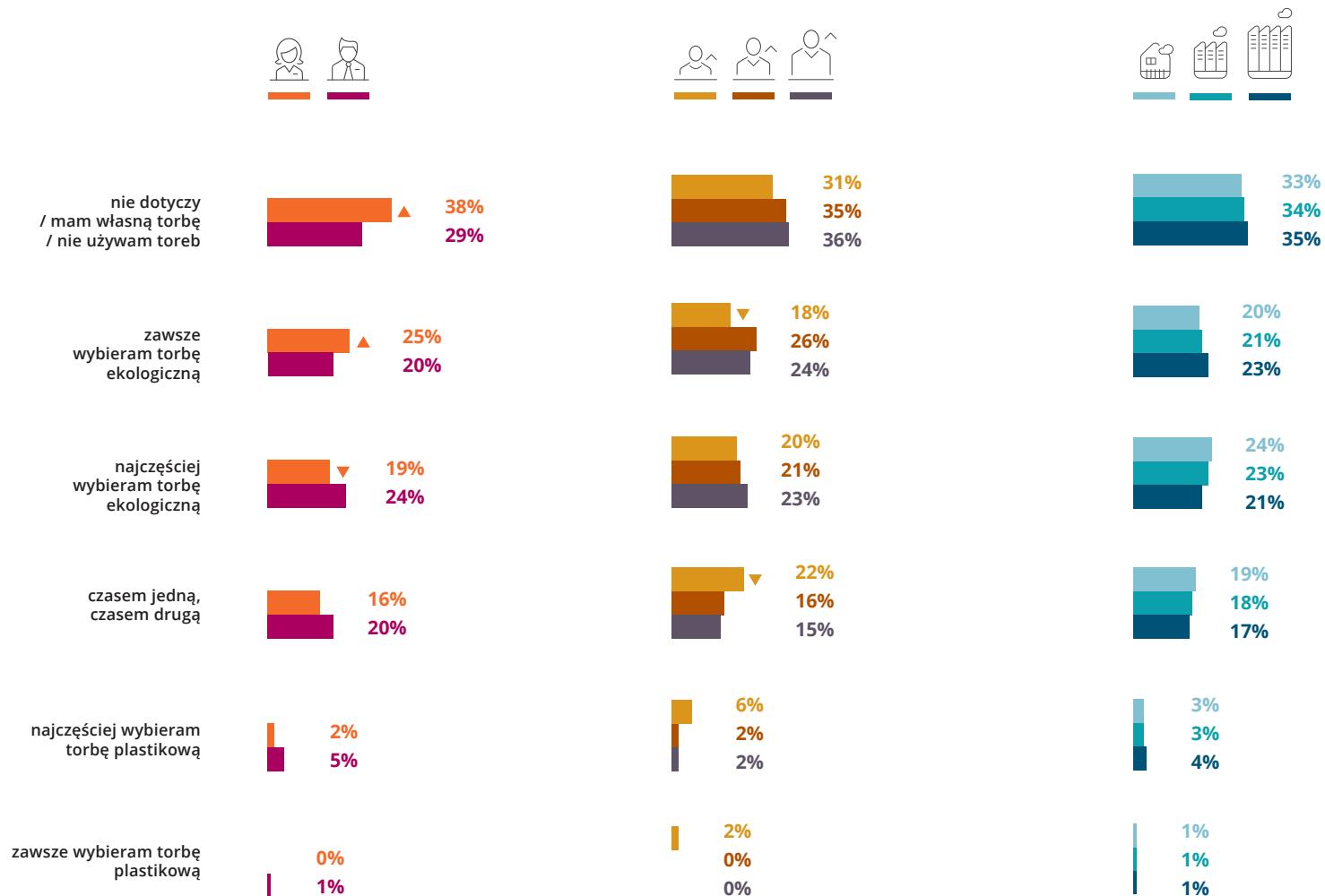
34%

**RESPONDENTÓW NIE UŻYWA TOREB LUB
NA ZAKUPY CHODZI Z WŁASNĄ TORBĄ.**

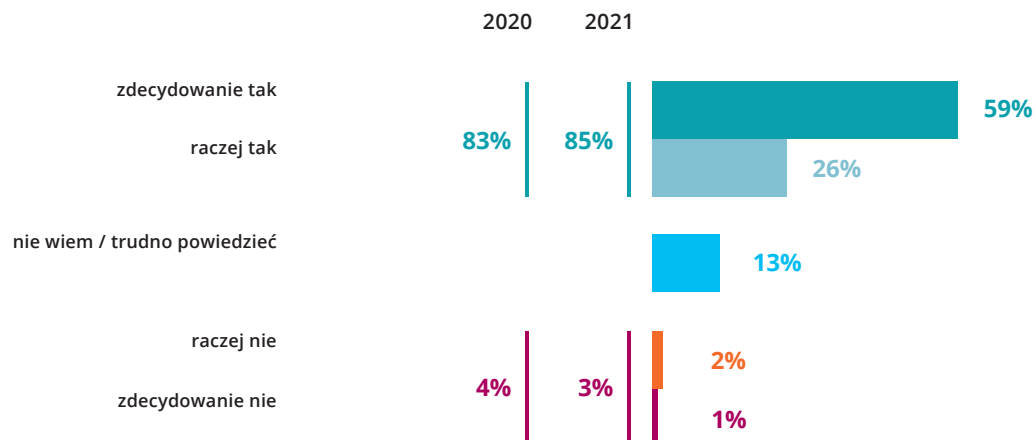
torby zakupowe wybierane w sklepie

19. Czy teraz, wybierając torbę na zakupy w sklepie, wybiera Pan(i) tę ekologiczną papierową, czy tę wykonaną z plastiku?

rezygnacja z opakowań i butelek plastikowych

20. Czy był(a)by Pan(i) gotowa(y) zrezygnować z kupowania napojów w plastikowych butelkach na rzecz tych w szklanych, wymiennych opakowaniach, gdyby system ich odbioru był wygodny dla klienta?

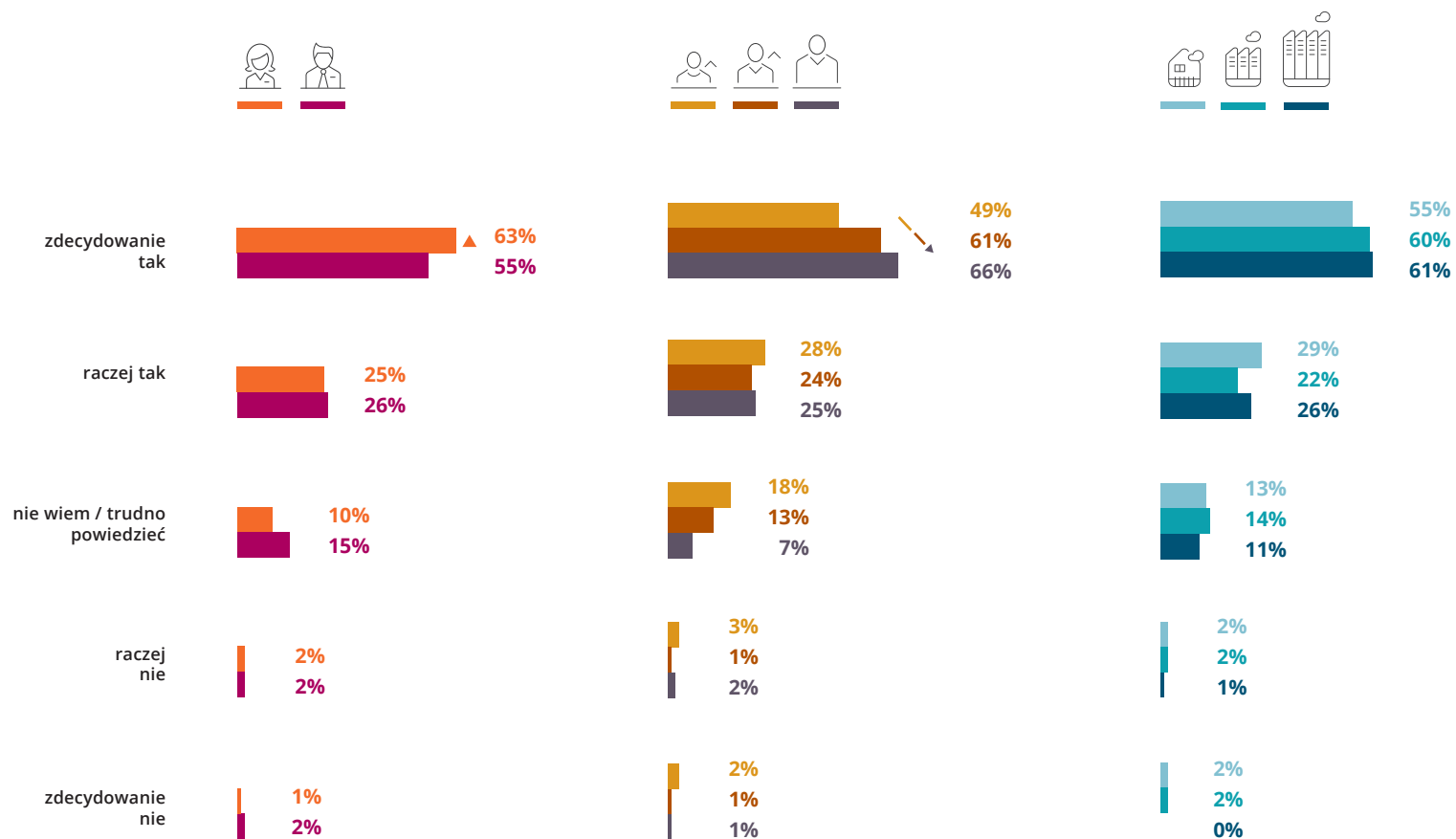

96%

RESPONDENTÓW BYŁOBY GOTOWYCH
ZREZYGNOWAĆ Z PLASTIKOWYCH OPAKOWAŃ
NAPOJÓW NA RZECZ SZKLANYCH BUTELEK,
GDYBY SYSTEM ICH ODBIORU BYŁ WYGODNY.

rezygnacja z opakowań i butelek plastikowych

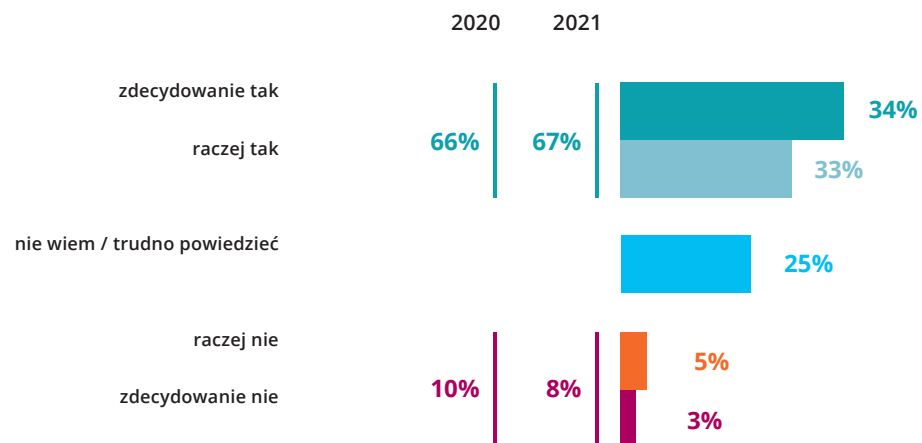
20. Czy był(a)by Pan(i) gotowa(y) zrezygnować z kupowania napojów w plastikowych butelkach na rzecz tych w szklanych, wymiennych opakowaniach, gdyby system ich odbioru był wygodny dla klienta?

rezygnacja z opakowań i butelek plastikowych

21. Czy był(a)by Pan(i) gotowa(y) odejść od opakowań jednorazowych i np. mięso, sery czy kosmetyki kupować we własnych opakowaniach wielokrotnego użytku?

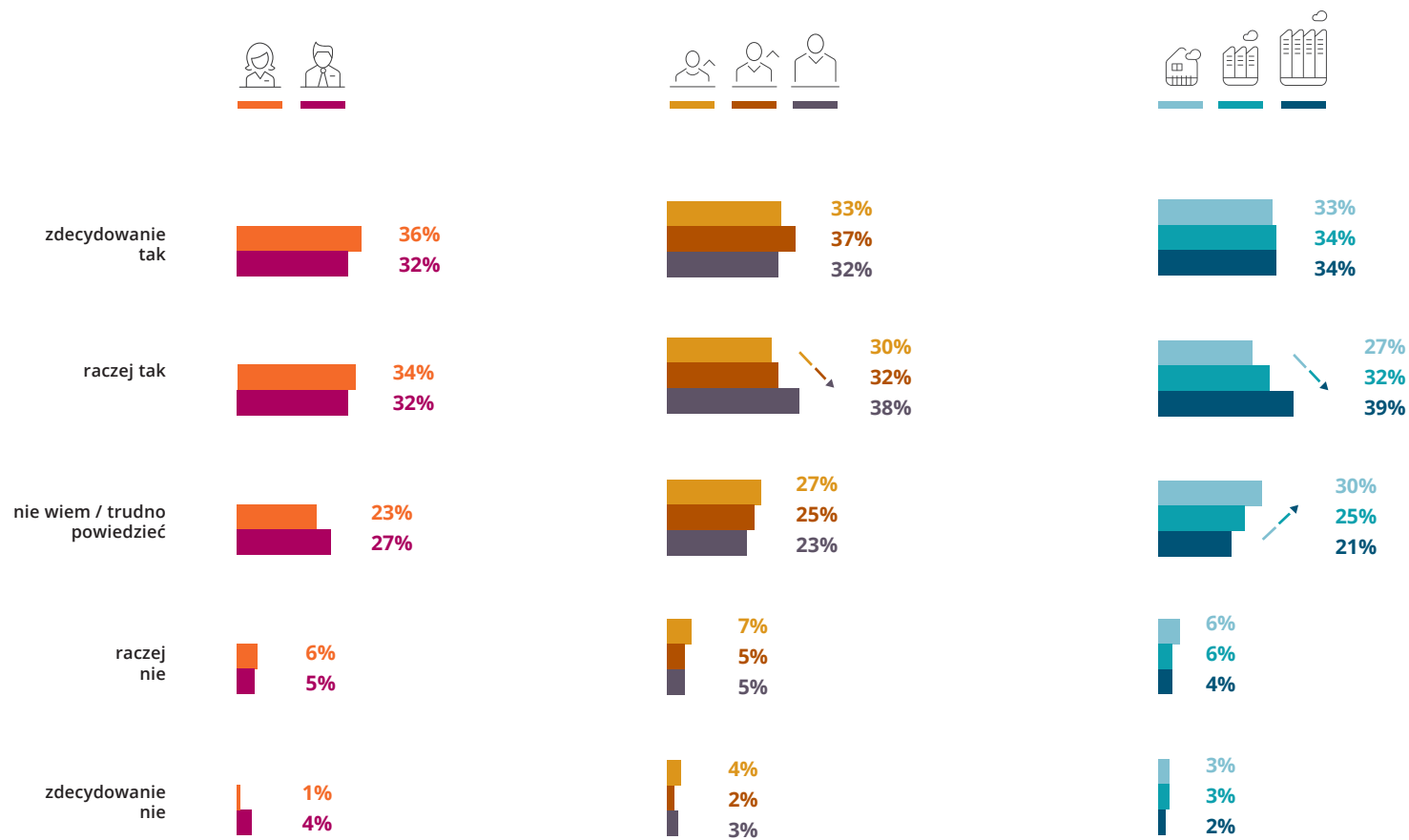
67%

**BADANYCH BYŁOBY GOTOWYCH ODEJŚĆ OD OPAKOWAŃ
JEDNORAZOWYCH (NA MIĘSO, SER CZY KOSMETYKI)
I KUPOWAĆ JE WE WŁASNYCH OPAKOWANIACH
WIELOKROTNEGO UŻYTKU.**

rezygnacja z opakowań i butelek plastikowych

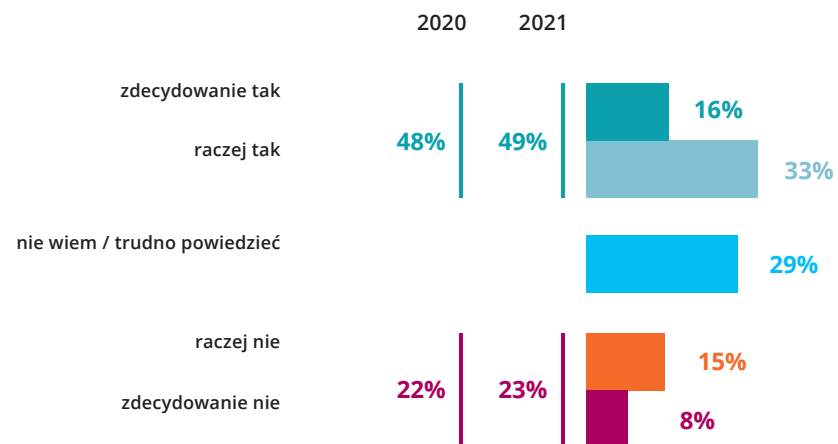
21. Czy był(a)by Pan(i) gotowa(y) odejść od opakowań jednorazowych i np. mięso, sery czy kosmetyki kupować we własnych opakowaniach wielokrotnego użytku?

**korzystanie
z samochodu
w kontekście
ekologii**

22. Czy uważa Pan(i), że Pani(a) samochód przyczynia się w znaczący sposób do zanieczyszczenia powietrza?

96%

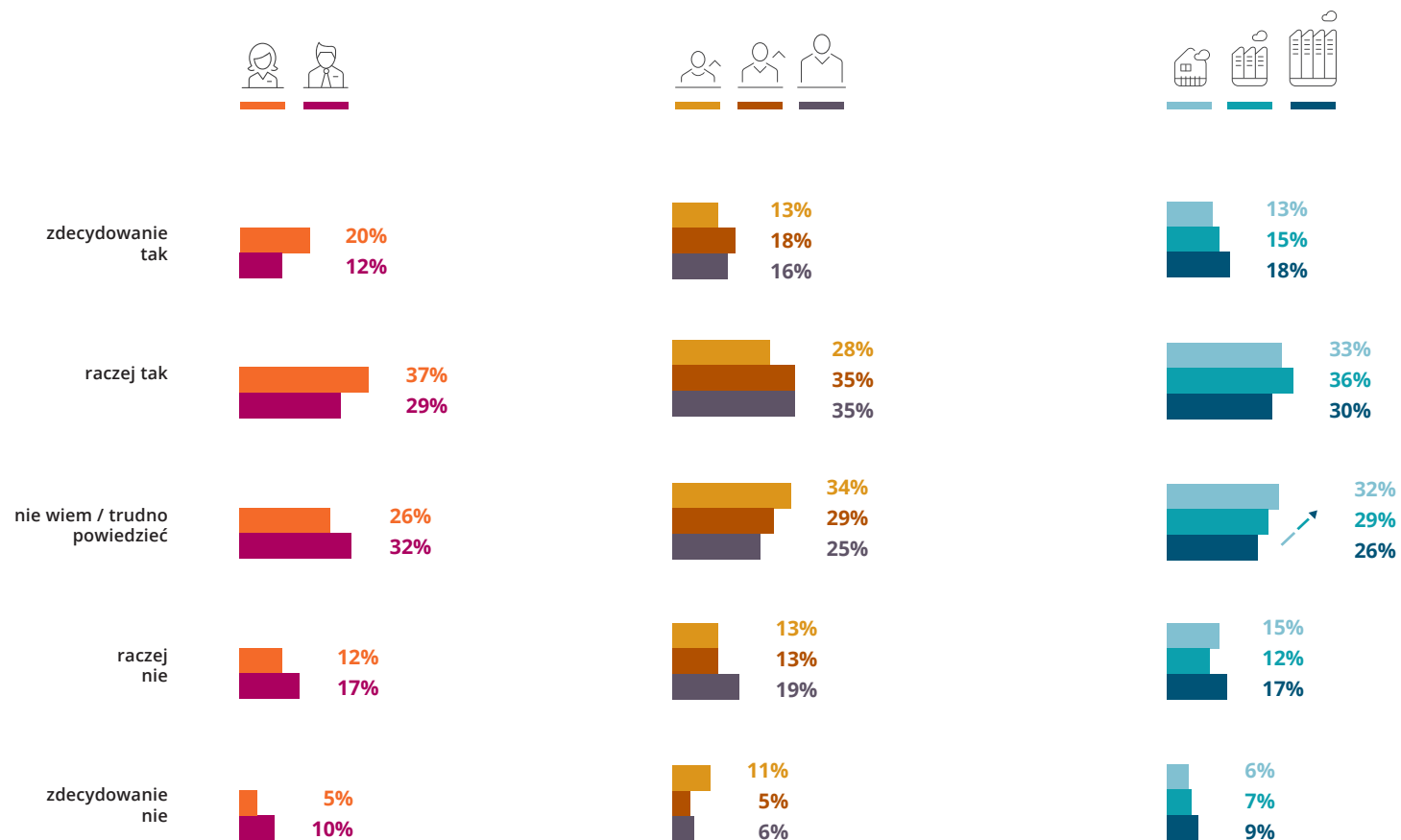
**RESPONDENTÓW UWAŻA, ŻE SAMOCHÓD W ZNACZĄCYM
STOPNIU PRZYCZYNIĄ SIĘ DO ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA.
ODSETEK TAKICH OSÓB ZMNIJSZYŁ SIĘ W PORÓWNANIU DO ROKU 2020.**

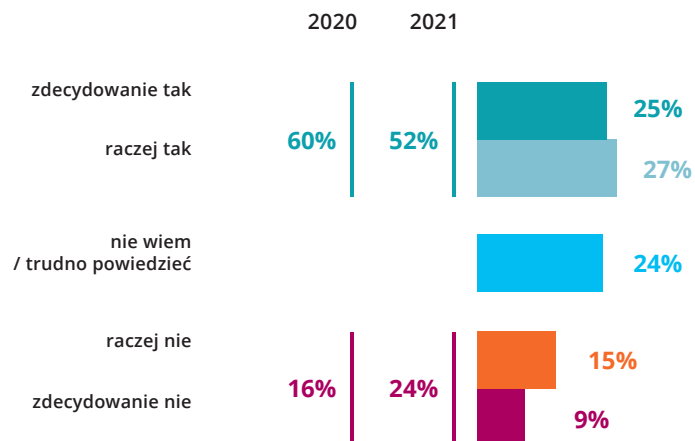
korzystanie z samochodu w kontekście ekologii

22. Czy uważa Pan(i), że Pani(a) samochód przyczynia się w znaczący sposób do zanieczyszczenia powietrza?

korzystanie z samochodu w kontekście ekologii

23. Czy był(a)by Pan(i) w stanie zrezygnować z własnego samochodu na rzecz komunikacji zbiorowej, gdyby była tańsza i dostępna?

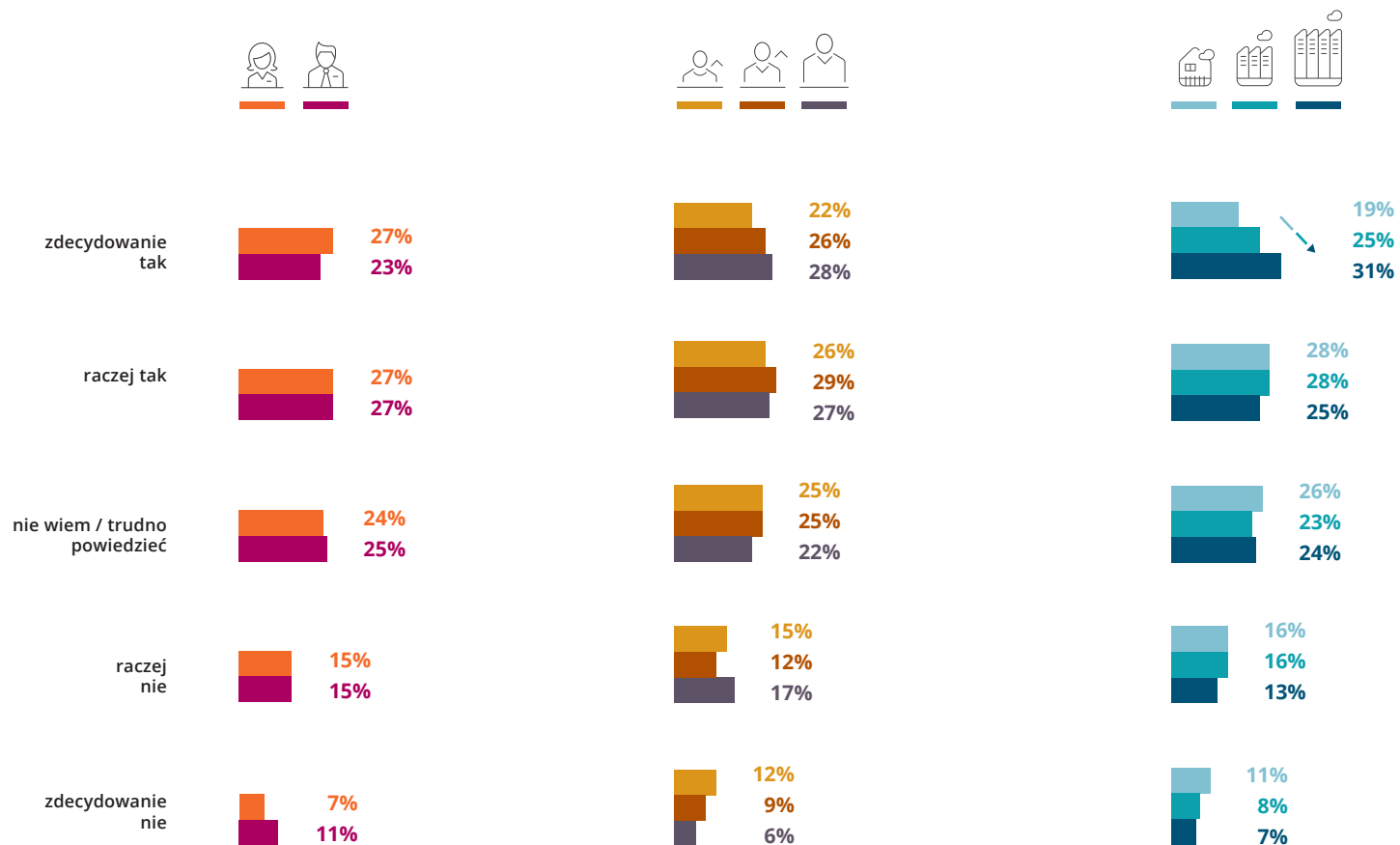
52%

BADANYCH BYŁOBY GOTOWYCH ZREZYGNOWAĆ Z WŁASNEGO SAMOCHODU NA RZECZ KOMUNIKACJI ZBIOROWEJ.

TEN WSKAŹNIK RÓWNIEŻ OBNIŻYŁ SIĘ W STOSUNKU DO ROKU UBIEGŁEGO, NALEŻY MIEĆ JEDNAK NA UWADZE ZAGROŻENIA W KOMUNIKACJI ZBIOROWEJ ZWIĄZANE Z PANDEMIĄ COVID-19.

korzystanie z samochodu w kontekście ekologii

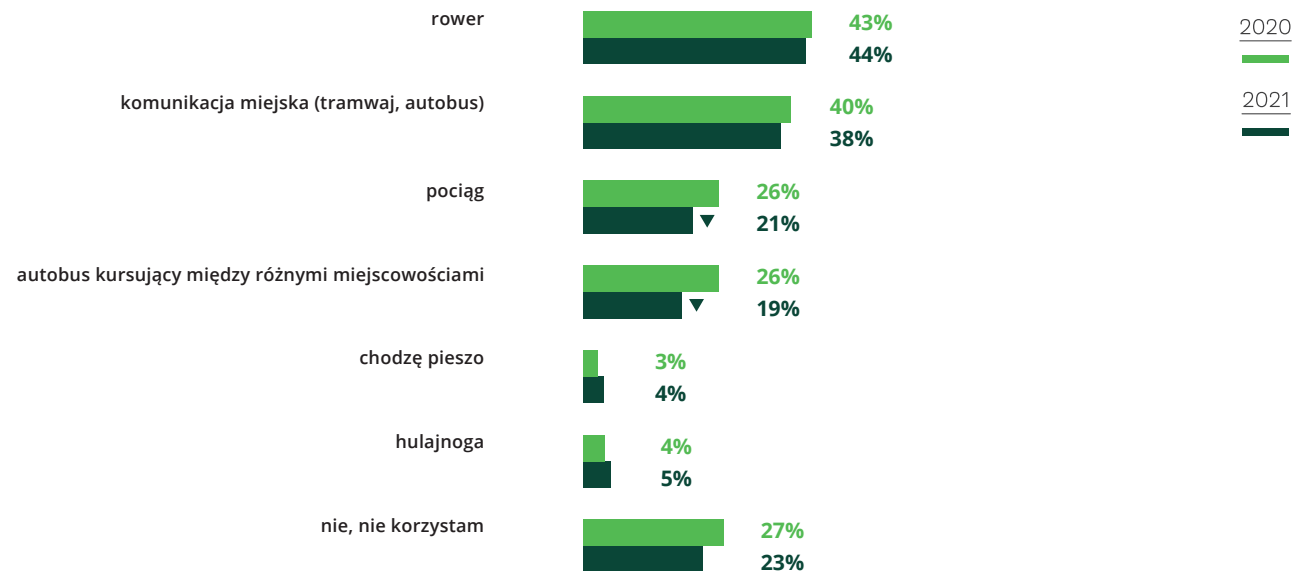
23. Czy był(a)by Pan(i) w stanie zrezygnować z własnego samochodu na rzecz komunikacji zbiorowej, gdyby była tańsza i dostępna?

alternatywne dla samochodu formy podrózowania

24. Czy obecnie korzysta Pan(i) z alternatywnych do samochodu form podrózowania? Proszę zaznaczyć te, z których Pan(i) korzysta do przemieszczania się w celu załatwiania różnych spraw (szkoła, praca, zakupy itd.).

44%

POLEK I POLAKÓW
KORZYSTA Z
ROWERU, ABY
PRZEMIESZCZAĆ SIĘ
W CELU ZAŁATWIENIA
RÓŻNYCH SPRAW.

38%

OSÓB WSKAZUJE
NA WYMIERANIE
ROŚLIN I ZWIARZĄT
ORAZ ZANIECZYSZCZENIE
ŻYWNOCICI.

21%

JEŹDZI AUTOBUSAMI
PODRÓZUJĄCYMI
MIĘDZY RÓŻNYMI
MIEJSCOWOŚCIAMI

19%

WYBIERA POCIĄG

alternatywne dla samochodu formy podróŜowania

24. Czy obecnie korzysta Pan(i) z alternatywnych do samochodu form podróŜowania? Proszę zaznaczyć te, z których Pan(i) korzysta do przemieszczania się w celu załatwiania rónnych spraw (szkoła, praca, zakupy itd.).

— Miłosz Kurzawski

członek zarządu Autopay Mobility,
firmy dostarczającej automatyczne
płatności dla sektora mobility

Jako biznes nie możemy mówić, że zmiany klimatu nas nie dotyczą. Co więcej, badanie nam dobitnie uświadamia, że społeczeństwo domaga się mocniejszego zaangażowania biznesu w poprawę sytuacji klimatycznej i ekologicznej na świecie. Respondenci wydają się nawet bardziej krytyczni wobec zarządzających firmami niż wobec polityków w kwestii odpowiedzialności za zachodzące zmiany środowiskowe. To dla nas jasny sygnał, że nie możemy czekać z założonymi rękami aż za kilka lat nowe przepisy wymuszają na nas konieczne proekologiczne zmiany, ale już dziś musimy wziąć na siebie odpowiedzialność za przyszłość planety.

04

— sytuacja ekologiczna Polski

62_ sytuacja ekologiczna Polski na tle świata

64_ przewagi i słabości Polski wobec świata

65_ najlepsze dla środowiska źródła energii

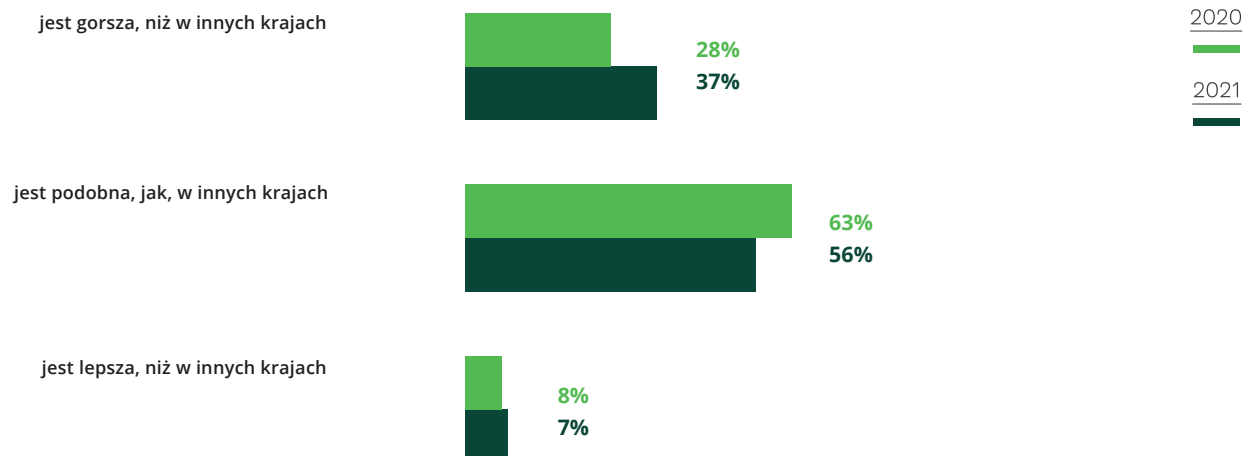
67_ filary energetyki w Polsce

69_ energetyka węglowa w Polsce

73_ analiza stwierdzeń

**sytuacja
ekologiczna
Polski
na tle
świata**

26. Jak ocenia Pan(i) sytuację ekologiczną Polski na tle całego świata?

37%

**POLEK I POLAKÓW UWAŻA, ŻE SYTUACJA
EKOLOGICZNA POLSKI JEST GORSZA NIŻ
W INNYCH KRAJACH. WSKAŹNIK WZRÓSŁ
ZNACZĄCO W PORÓWNANIU
DO ROKU UBIEGŁEGO.**

7%

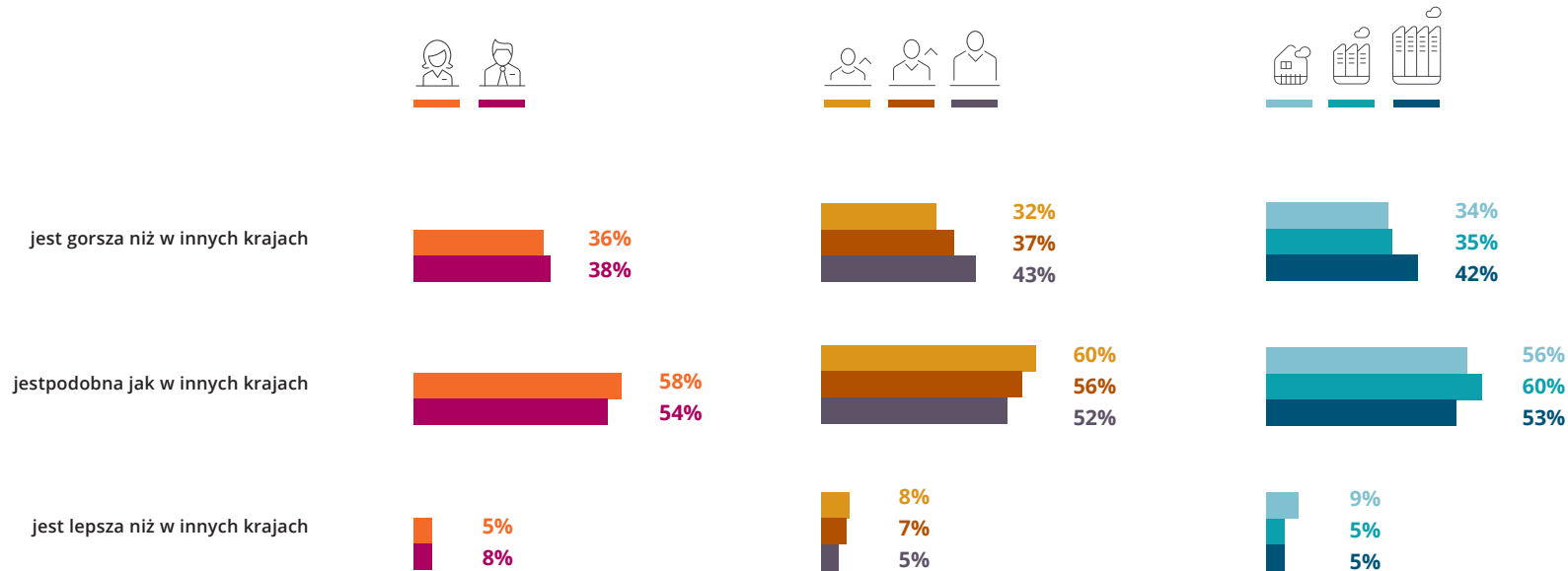
**RESPONDENTÓW ZAJMUJE
ODWROTNE STANOWISKO.**

**sytuacja
ekologiczna
Polski
na tle
świata**

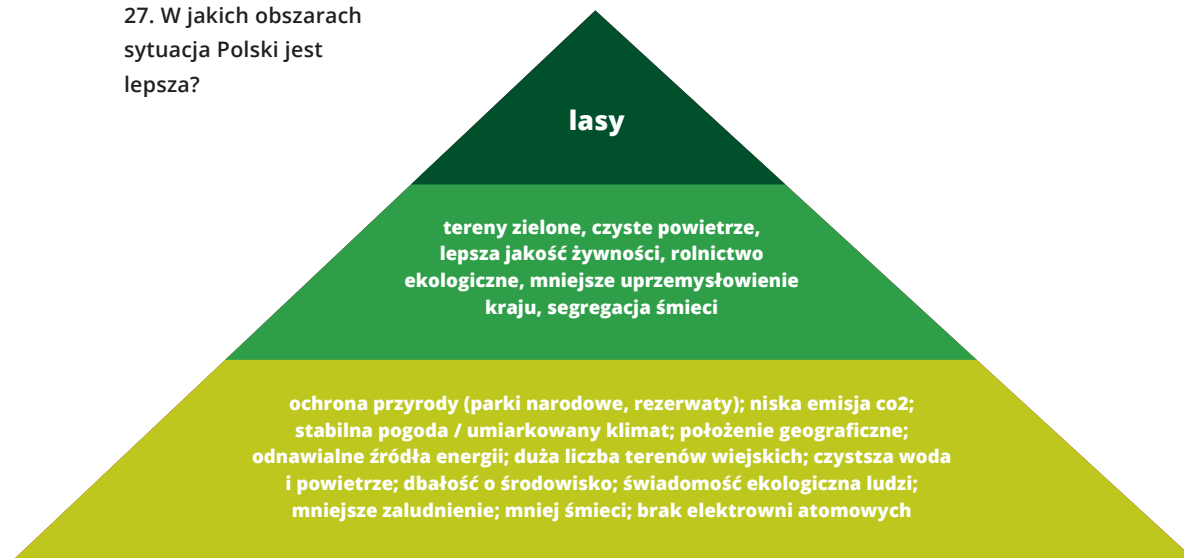
26. Jak ocenia Pan(i) sytuację ekologiczną Polski na tle całego świata?

**przewagi
i słabości
Polski
wobec
świata**

27. W jakich obszarach
sytuacja Polski jest
lepsz?

Około 34% respondentów nie potrafi wskazać żadnej przewagi Polski nad innymi krajami w zakresie sytuacji ekologicznej.

Około 16% respondentów uważa, że Polska nie posiada żadnych przewag w tym obszarze.

wskazywane najczęściej

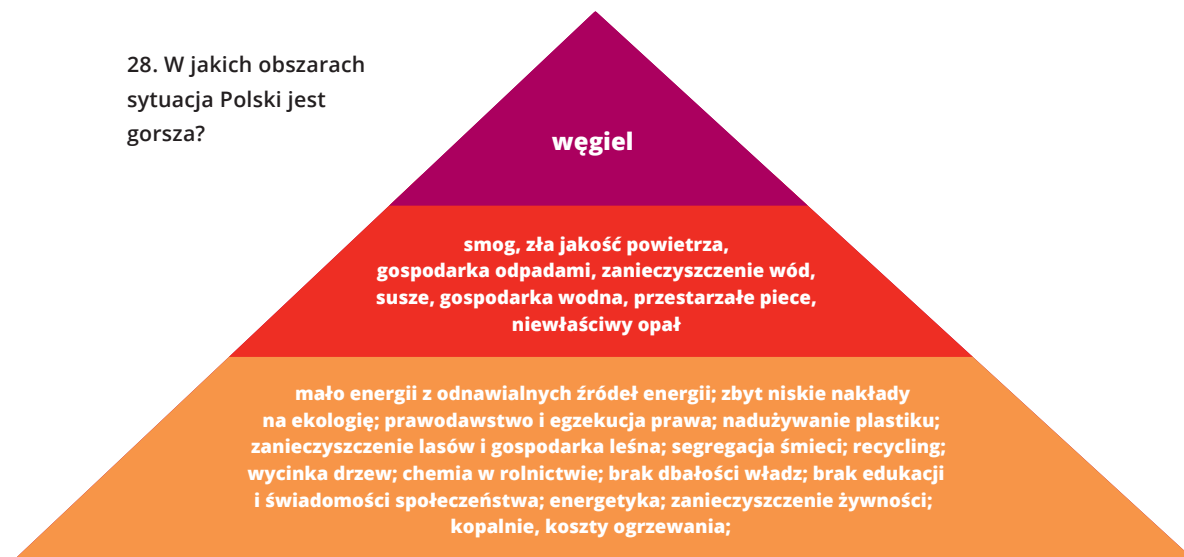

wskazywane często

wskazywane rzadziej

28. W jakich obszarach
sytuacja Polski jest
gorsza?

Około 30% respondentów nie potrafi wskazać żadnej słabości Polski wobec innych krajów w zakresie sytuacji ekologicznej.

wskazywane najczęściej

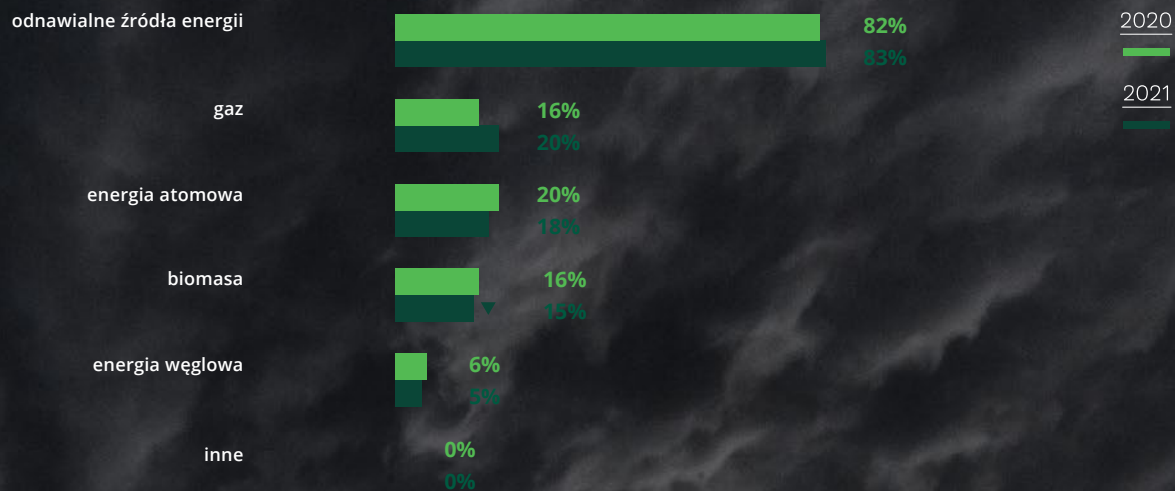
wskazywane często

wskazywane rzadziej

najlepsze dla
środowiska
źródła
energii

25. Jak źródła energii uważa Pan(i) za najlepsze dla środowiska?

83%

BADANYCH ZA NAJLEPSZE DLA ŚRODOWISKA
ŹRÓDŁO ENERGII UWAŻA ENERGIĘ ODNAWIALNĄ,
POZYSKIWANĄ ZE SŁOŃCA, WODY I WIATRU.

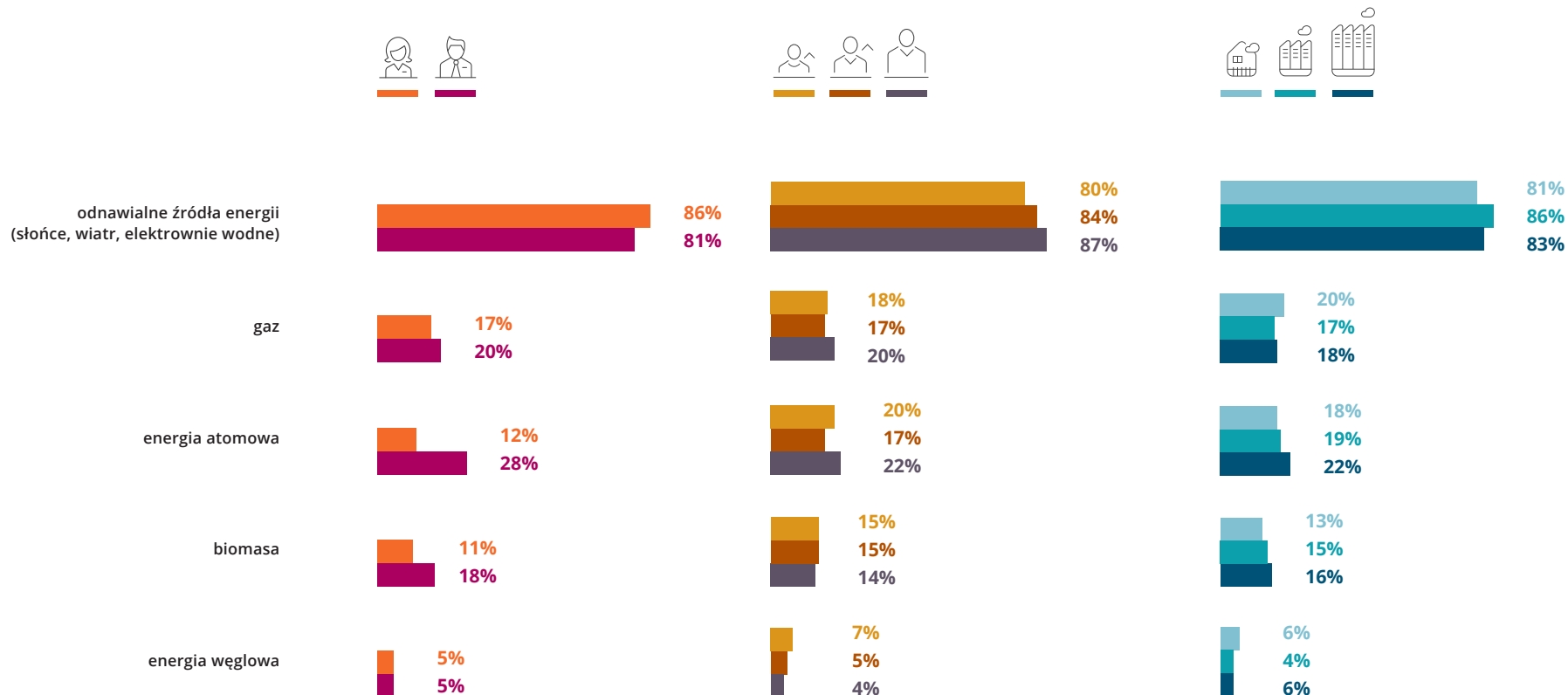
77%

RESPONDENTÓW WSKAZUJE
NA ENERGIĘ ATOMOWĄ.

najlepsze dla środowiska źródła energii

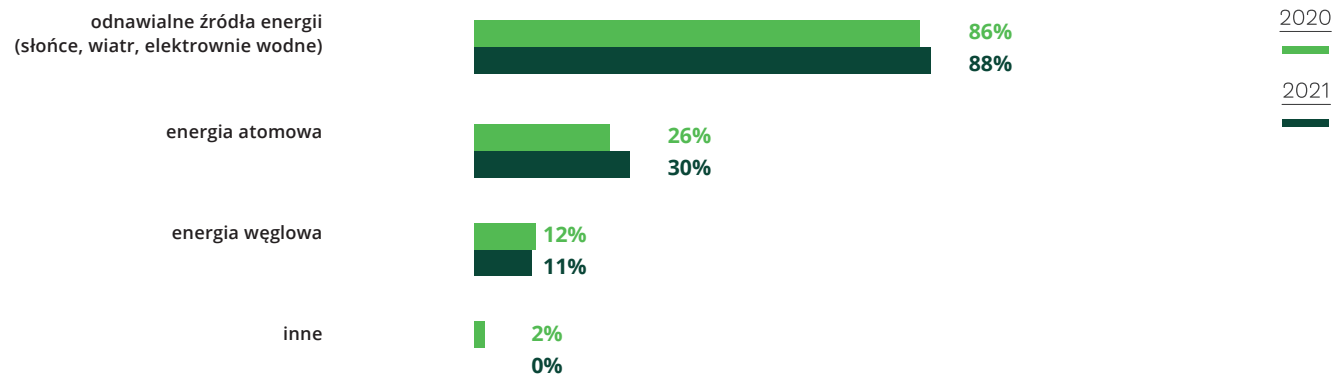
25. Jak źródła energii uważa Pan(i) za najlepsze dla środowiska?

filary energetyki w Polsce

29. Na jakich źródłach powinna opierać się polska energetyka? Które elementy powinny dominować?

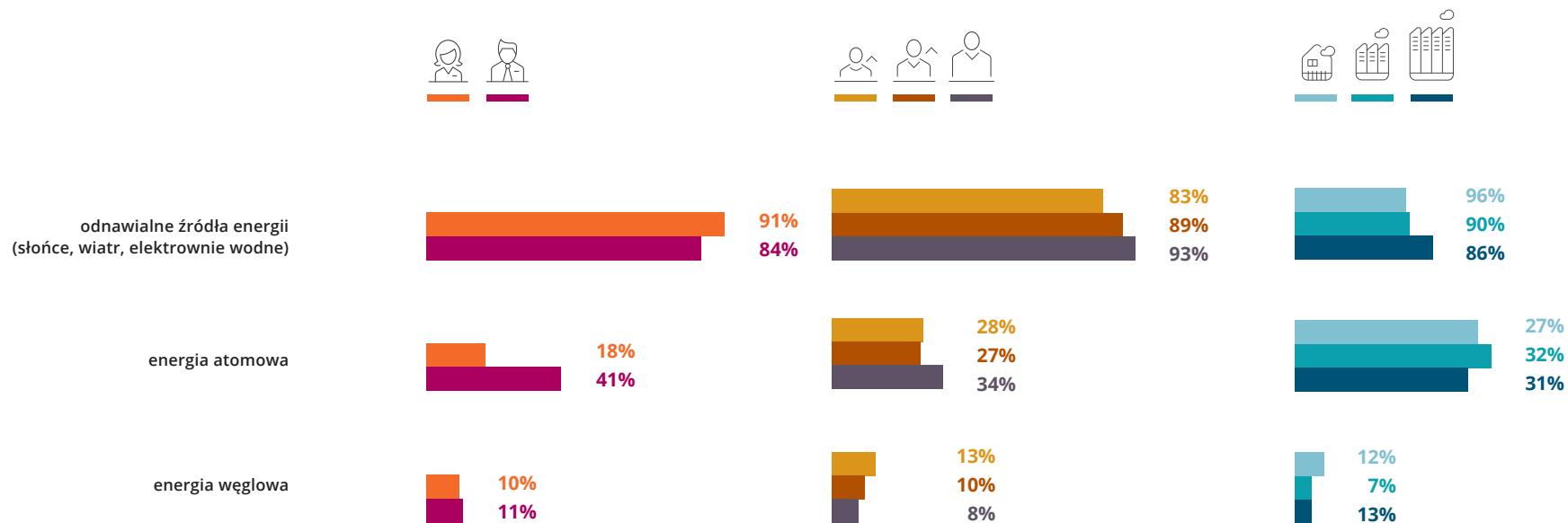
88% RESPONDENTÓW UWAŻA, ŻE POLSKA ENERGETYKA POWINNA OPIERAĆ SIĘ NA ODNAWIALNYCH ŹRÓDŁACH ENERGII TAKICH JAK SŁOŃCE, WIATR LUB WODA.

30% BADANYCH WŚRÓD FILARÓW POLSKIEJ ENERGETYKI CHĘTNIE WIDZIAŁOBY ELEKTROWNIE ATOMOWE.

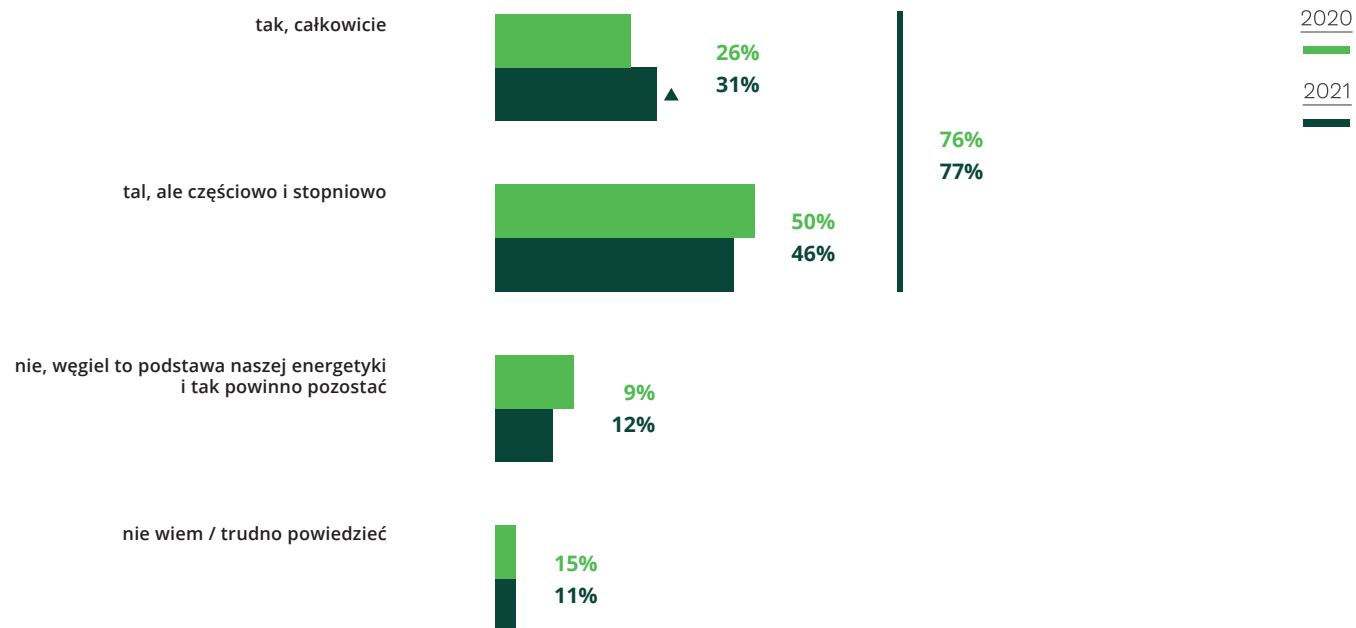
filary energetyki w Polsce

29. Na jakich źródłach powinna opierać się polska energetyka? Które elementy powinny dominować?

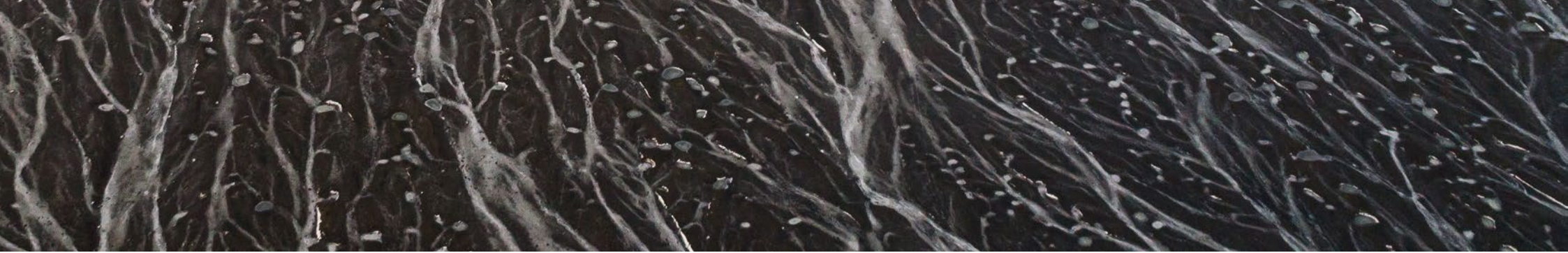
30. Czy Polska powinna odejść od energii opartej na węglu?

77% POLEK I POLAKÓW UWAŻA,
ŻE POLSKA POWINNA ODEJŚĆ
OD ENERGII OPARTEJ NA WĘGLU.

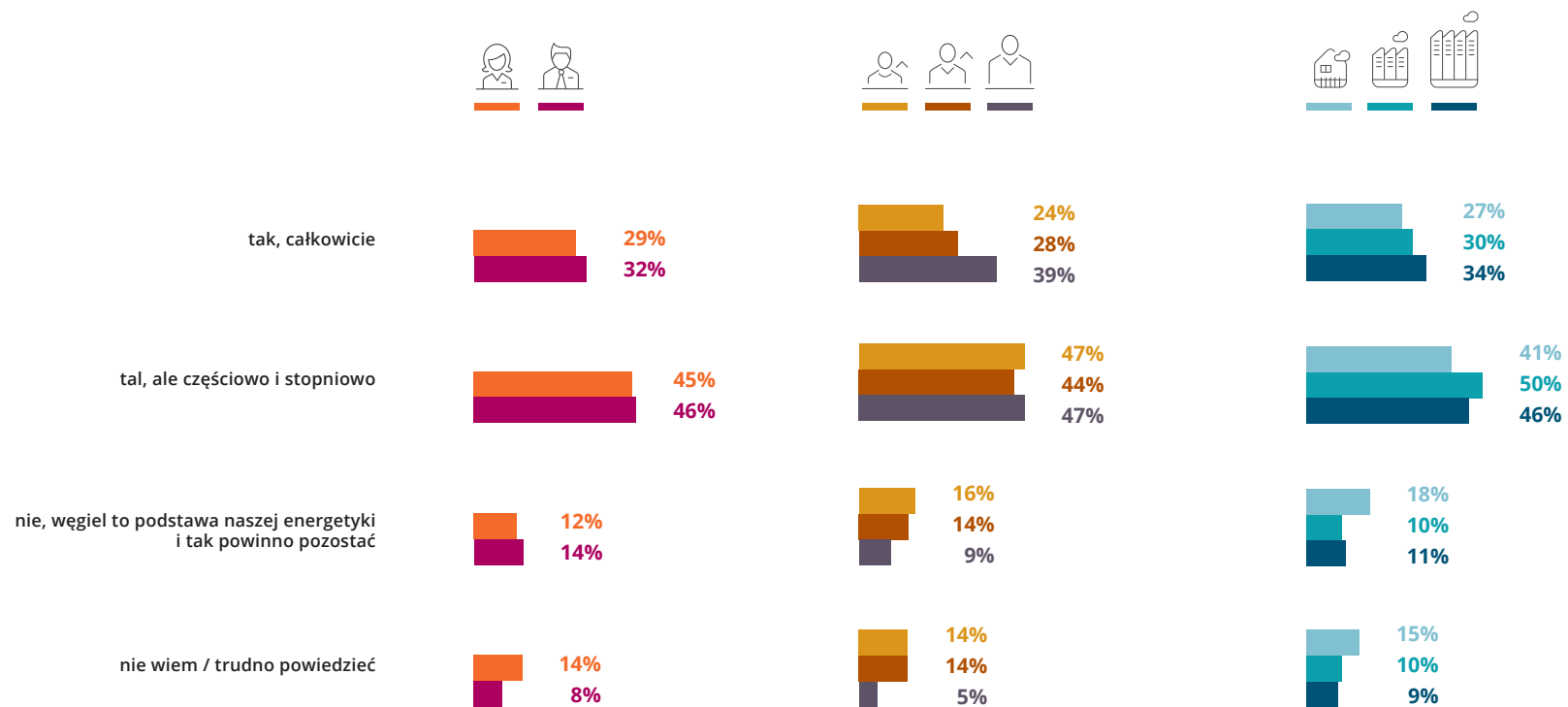
31% RESPONDENTÓW UWAŻA,
ŻE POLSKA POWINNA CAŁKOWICIE
ODEJŚĆ OD ENERGII OPARTEJ NA WĘGLU.

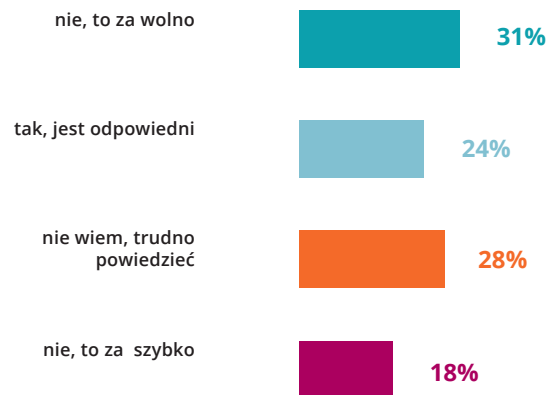

energetyka węglowa w Polsce

30. Czy Polska powinna odejść od energii opartej na węglu?

31. Według ostatnich deklaracji Polska ma odejść od węgla do 2049 roku. Czy uważa Pan(i), że przyjęty harmonogram jest odpowiedni?

46%

**BADANYCH TWIERDZI, ŻE ODCHODZIĆ OD WĘGLA
POWINNIŚMY CZĘŚCIOWO I STOPNIOWO.**

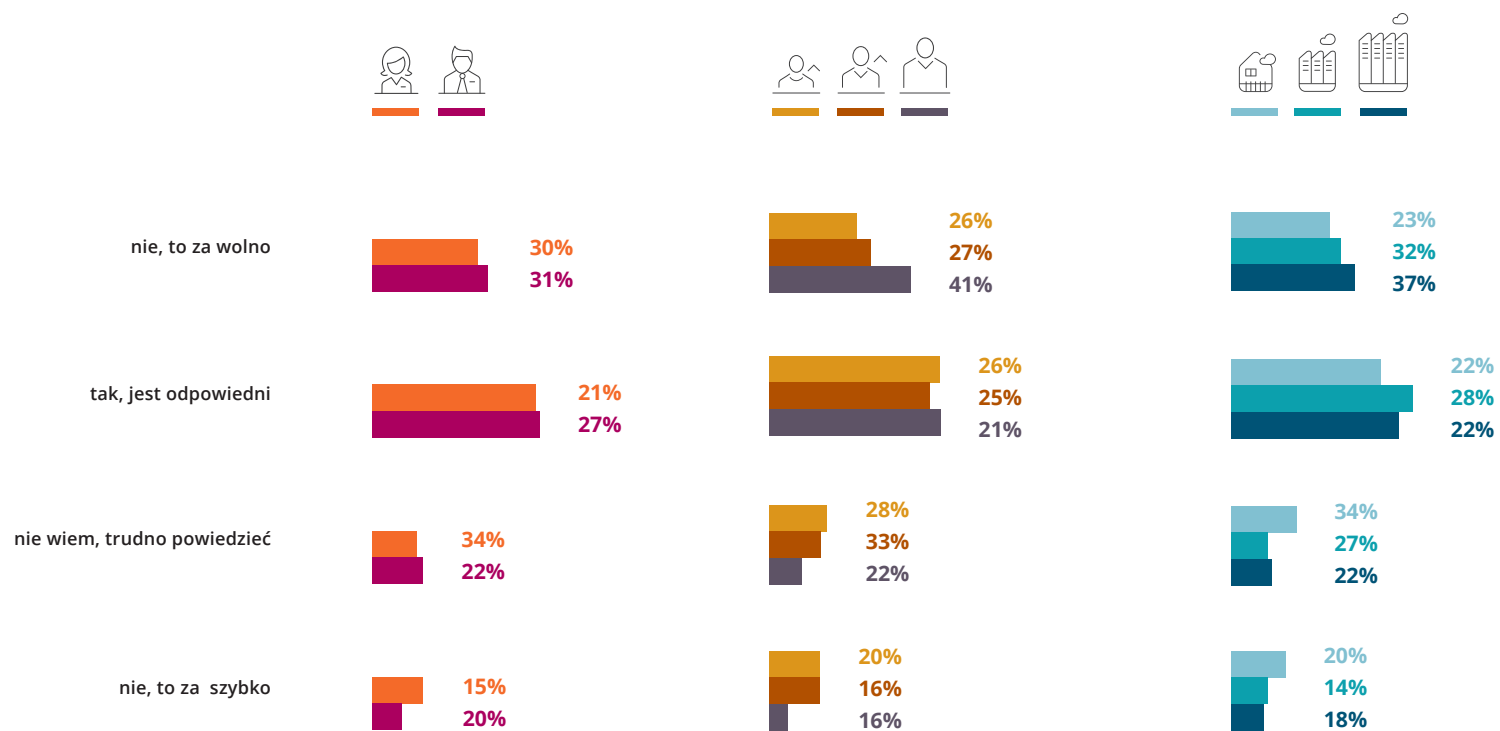
31%

**POLEK I POLAKÓW UWAŻA, ŻE 2049 ROK TO ZBYT
ODLEGŁA DATA NA ODEJŚCIE OD WĘGLA W POLSCE.**

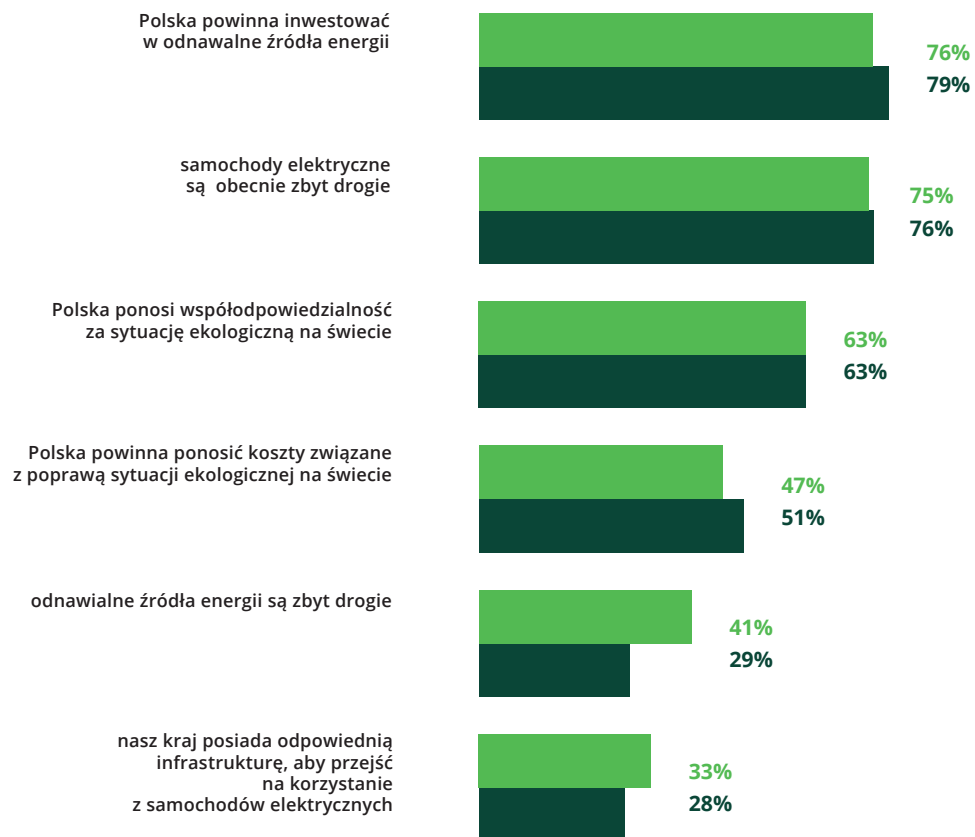
energetyka węglowa w Polsce

31. Według ostatnich deklaracji Polska ma odjeść od węgla do 2049 roku. Czy uważa Pan(i), że przyjęty harmonogram jest odpowiedni?

31. Czy zgadzasz się z poniższymi stwierdzeniami?

79%

**BADANYCH ZGADZA SIĘ, ŻE POLSKA POWINNA
INWESTOWAĆ W ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII.**

63%

**BADANYCH ZGADZA SIĘ, ŻE POLSKA PONOSI
WSPÓŁODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA SYTUACJĘ
EKOLOGICZNĄ NA ŚWIECIE.**

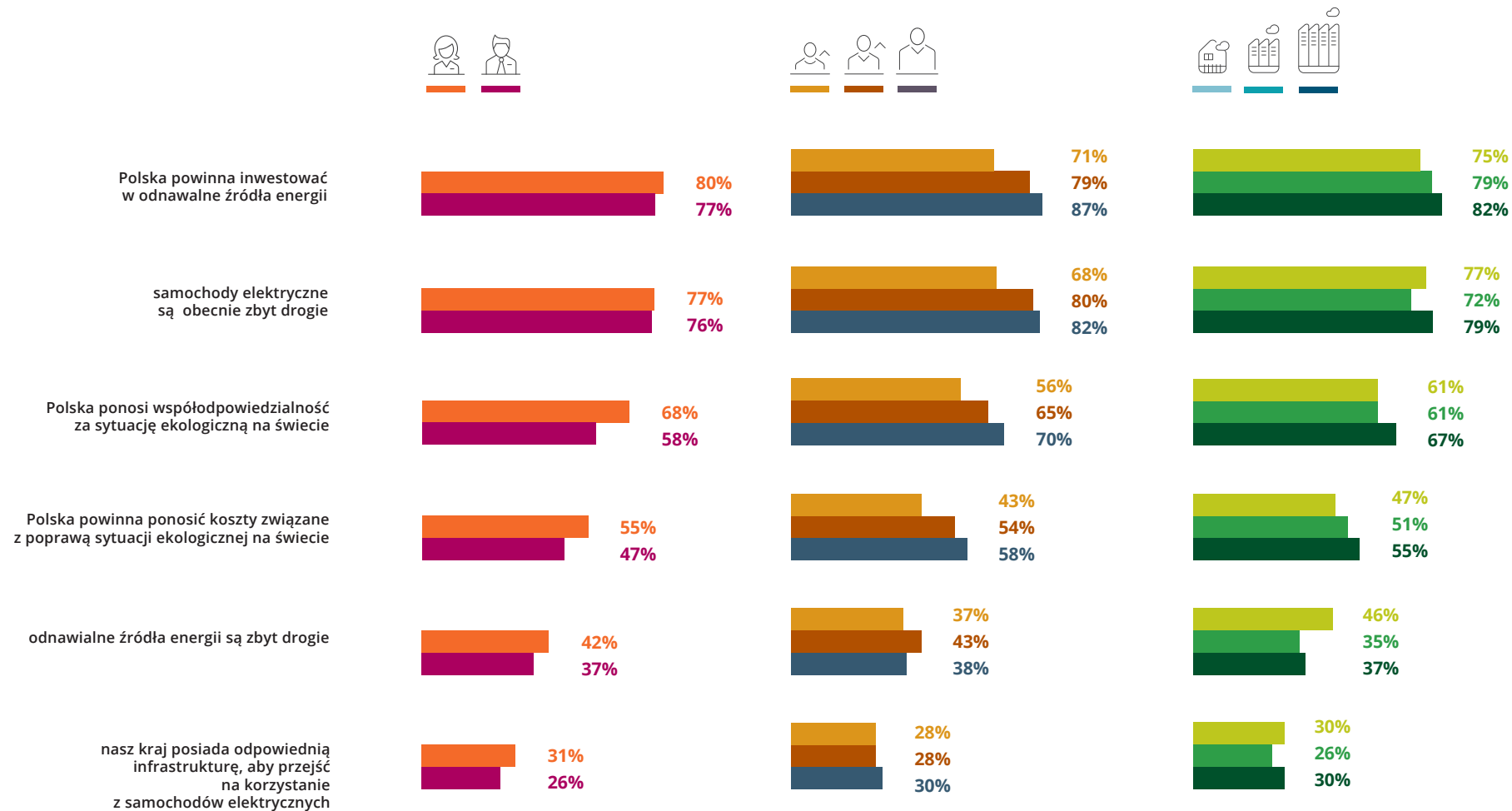
51%

**POLEK I POLAKÓW UWAŻA, ŻE POLSKA POWINNA
PONOSIĆ KOSZTY ZWIĄZANE Z POPRAWĄ
SYTUACJI EKOLOGICZNEJ NA ŚWIECIE.**

analiza stwierzeń

31. Czy zgadzasz się z poniższymi stwierdzeniami?

— Justyna Piszczatowska

dziennikarka-ekonomistka, specjalizująca się w obszarach energii i klimatu, redaktor naczelna green-news.pl

To co mocno zwraca uwagę w wynikach raportu to radykalnie zwiększający się odsetek Polaków, którzy są świadomi, że żyjemy w erze katastrofy klimatycznej. Na uznanie tego kryzysu jako realne zagrożenie wpływają zarówno działania organizacji pozarządowych i apele naukowców, jak i zwykłe codzienne obserwacje. Susze, ulewy, ekstremalne zjawiska pogodowe stały się częścią naszej rzeczywistości. Również pandemia koronawirusa udowodniła, że działalność człowieka może mieć negatywny wpływ na nasze życie w skali globalnej.

Niestety zmiany klimatu będą się nasilać. Świadomość skali problemu będzie też rosła. Dlatego czas najwyższy podejmować realne działania na rzecz przeciwdziałania efektom tych zmian i dostosowania się do tych efektów, których nie jesteśmy już w stanie uniknąć (jak na przykład susze). Będzie to główne wyzwanie na nadchodzące lata i dekady.

Jesteśmy już teraz świadkami tego, że w Polsce "fotowoltaika zeszła pod strzechy". Źródła energii ze słońca ma już w swoich domach ponad pół miliona Polaków. Instalacje te działają, przynoszą oszczędności, ale też dają poczucie, że używając czystej energii mamy pozytywny wpływ na świat. Ten boom w fotowoltaice bardzo pozytywnie wpłynął na postrzeganie energetyki odnawialnej jako całości. Myślę, że ta wysoka akceptacja Polaków dla OZE jest już nieodwracalnym zjawiskiem.

05

— podsumowanie

— podsumowanie

Trzy na cztery badane osoby zgadzają się, że mamy na świecie do czynienia z kryzysem klimatycznym. Przeciwnego zdania jest co dziesiąty badany.

Świadomość kryzysu jest wyraźnie większa u kobiet, osób z najstarszej grupy wiekowej oraz mieszkańców dużych miast. Na prośbę o własną ocenę sytuacji, połowa badanych uważa, że należy podejmować natychmiastowe działania naprawcze, bo sytuacja jest zła (kobiety i osoby z najstarszej grupy wiekowej sygnalizują to częściej niż pozostali). Co czwarta badana osoba przyznaje, że nie wie, gdzie leży prawda.

Winą za trudną sytuację klimatyczną świata obwiniane są najczęściej koncerny energetyczne (73% wskazań), firmy produkcyjne i usługowe (69 %), rządy państw (65 %) oraz ludzie, jako konsumenci (64%).

Zdaniem respondentów człowiek w największym stopniu degraduje środowisko naturalne poprzez wytwarzanie dużej ilości śmieci i odpadów (również tych nieulegających biodegradacji), nadużywanie plastiku oraz emisję spalin i gazów cieplarnianych.

Najgroźniejszymi zjawiskami powodowanymi przez ludzi są zanieczyszczenia powietrza, gleby i wód, niedobór wody i susze oraz degradacja środowiska naturalnego (wymieranie roślin i zwierząt).

Zdaniem badanych to właśnie nieodpowiedzialne zachowania ludzi prowadzą do złego stanu powietrza (wskaźnik wzrósł w porównaniu do roku ubiegłego z poziomu 70 do 78 %) oraz wymierania roślin i zwierząt (wzrost z 53 do 60 %).

Respondenci zapytani o własne bezpieczeństwo związane z ekologią najbardziej boją się nowotworów (66 %), chorób układu krążenia i oddechowego (65%) oraz innych chorób. Dopiero na dalszych miejscach znajdują się susze i niedobory wody czy nagłe i gwałtowne zjawiska pogodowe.

Działania naprawcze związane z trudną sytuacją klimatyczną powinni podejmować przede wszystkim szefowie firm i koncernów, rządy poszczególnych państw, politycy, a także my wszyscy. Pomóc nam mogą organizacje ekologiczne, jednak nie można liczyć na to, że one same załatwią za nas tę sprawę.

Jedynie 12% badanych wierzy, że sytuacja ekologiczna świata poprawi się w perspektywie 5 lat, na poprawę w perspektywie najbliższych 20 lat liczy jedynie 20% respondentów.

Jednak ten niewielki odsetek optymistów wzrósł nieznacznie w porównaniu do roku ubiegłego (z 17 do 20 %). W obu tych perspektywach czasowych większym czarnowidztwem charakteryzują się kobiety, osoby starsze oraz mieszkańcy miast, szczególnie tych większych.

W największym stopniu za pogarszanie się sytuacji ekologicznej świata obwiniane są kraje rozwinięte. Wskazuje na nie czterech na dziesięciu badanych. Na czele listy państw znajdują się Chiny, Stany Zjednoczone oraz Rosja.

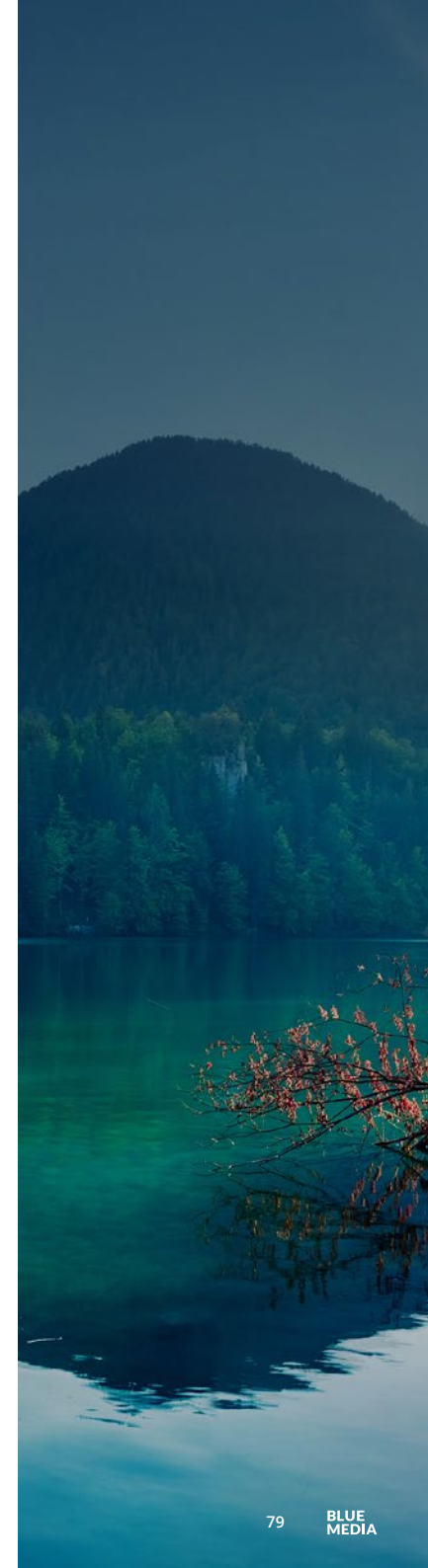
Jedynie jeden na dziesięciu badanych utrzymuje, że ludzie robią wystarczająco dużo, aby troszczyć się o środowisko naturalne. Ponad 70 % Polek i Polaków uważa jednak, że należałoby robić więcej.

Takie stanowisko, częściej niż pozostałe grupy, reprezentują osoby starsze oraz mieszkańcy miast.

Zdaniem osób biorących udział w badaniu, aby uzdrowić sytuację ekologiczną, ludzie powinni przede wszystkim zrezygnować z wysokoemisyjnych źródeł energii takich jak węgiel czy ropa, zadbać o segregację śmieci i ich recykling, a także radykalnie ograniczyć używanie plastiku. To, zdaje się, są trzy kroki prowadzące do odczuwalnej poprawy jakości życia.

Oprócz tych elementów respondenci wskazują również na ograniczenie zużycia wody i prądu oraz ograniczenie bieżącej konsumpcji.

Najczęściej podejmowanymi działaniami proekologicznymi przez Polki i Polaków są: segregacja śmieci, używanie toreb i opakowań wielokrotnego użytku, oszczędzanie wody i prądu, a także ograniczenie ilości użytkowanych rzeczy i ubrań.

Aż 96 % badanych deklaruje, że zna zasady segregacji śmieci, śmieci segreguje 79 %, a 68 % Polek i Polaków zwraca uwagę osobom, które zasad segregacji nie przestrzegają.

Czterech na dziesięciu respondentów deklaruje, że byłoby gotowych zapłacić wyższą cenę za kupowane produkty, gdyby miały one opakowanie inne niż plastikowe.

Wskaźnik ten wzrósł w porównaniu do roku 2020 (wtedy wynosił 35 %). Podobna ilość osób deklaruje, że w sklepie najczęściej lub zawsze wybiera torbę ekologiczną, a co trzeci badany na zakupy chodzi z własną torbą.

Aż 85 % respondentów byłoby gotowych zrezygnować z plastikowych opakowań napojów na rzecz szklanych butelek, gdyby system ich odbioru był wygodny. Również dużo, bo aż 67 % badanych byłoby gotowych odejść od plastikowych opakowań jednorazowych (na mięso, ser czy kosmetyki) i kupować je we własnych opakowaniach wielokrotnego użytku.

39 % respondentów uważa, że samochód w znaczącym stopniu przyczynia się do zanieczyszczenia powietrza. Odsetek takich osób zmniejszył się w porównaniu do roku 2020 (wtedy wynosił 48 %).

Ponad połowa badanych byłaby gotowa zrezygnować z własnego samochodu na rzecz komunikacji zbiorowej. Ten wskaźnik również obniżył się w stosunku do roku ubiegłego (60 %). W tym obszarze należy mieć jednak na uwadze zmniejszoną mobilność ludzi, a także potencjalne zagrożenia w komunikacji zbiorowej, związane z pandemią COVID-19.

Co czwarta osoba biorąca udział w badaniu deklaruje, że samochód jest jej jedynym środkiem lokomocji.

Wśród pozostałych, najczęściej wymienianą alternatywną formą podróżowania są: rower (44 % wskazań) oraz komunikacja miejska (38 %). Kolejne miejsca zajmują: autobus kursujący między różnymi miejscowościami oraz pociąg, jednak tutaj zanotowano duże spadki w porównaniu do roku ubiegłego. Ponownie przyczyn można doszukiwać się w pandemii COVID-19.

Zapytani o najlepsze dla środowiska źródła energii, respondenci wskazują przede wszystkim na odnawialne źródła energii (słońce, wiatr i elektrownie wodne; 83 %). Jedna piąta badanych chętnie widziałaby elektrownie atomowe, węgiel wybiera jedynie 5 % Polek i Polaków.

Zdaniem 37 % osób biorących udział w badaniu sytuacja ekologiczna w Polsce jest gorsza niż w innych krajach.

Przeciwego zdania jest jedynie 7 % respondentów. Osoby starsze oraz mieszkańcy największych miast oceniają tę sytuację wyraźnie gorzej niż pozostałe grupy.

Największe przewagi ekologiczne Polski nad innymi krajami to duże zalesienie, mniejsze uprzemysłowienie kraju, wiele terenów zielonych oraz ekologiczne rolnictwo. Wady naszego kraju to przede wszystkim węgiel, smog, gospodarka odpadami, przestarzałe piece, a co za tym idzie stan powietrza, a także gospodarka wodna.

Dziewięciu na dziesięciu badanych twierdzi, że polska energetyka powinna opierać się na odnawialnych źródłach energii, trzech na dziesięciu wskazuje na energię atomową. Węgiel wskazuje jedynie co dziesiąta osoba.

Zdaniem 31 % respondentów Polska powinna całkowicie odejść od energii opartej na węglu, prawie połowa uważa, że proces ten powinien być realizowany stopniowo i w ograniczonym zakresie.

Trzy na dziesięć osób zapytanych o harmonogram odejścia Polski od węgla – plan na 2049 rok, uważa, że jest to data zbyt odległa, jedna czwarta, że odpowiednia, a 18 % uznaje, że taki proces byłby zbyt szybki.

Aż ośmiu na dziesięciu badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że Polska powinna inwestować w odnawialne źródła energii.

63 % respondentów uważa, że Polska ponosi współodpowiedzialność za sytuację ekologiczną na świecie, a ponad połowa zgadza się ze stwierdzeniem, że Polska powinna ponosić koszty związane z sytuacją ekologiczną na świecie (w ubiegłym roku 4%).

— postawy ekologiczne

badanie postaw i opinii Polek i Polaków

RAPORT 2021

wersja 2021-09-28

edycja cyfrowa

kontakt

Łukasz Zaworski

667 711 288

lukasz.zaworski@bm.pl

Blue Media S.A.

ul. Powstańców Warszawy 6

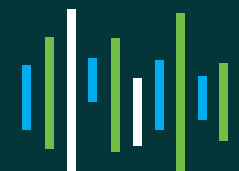
81-718 Sopot

bluemedi.pl

opracowanie graficzne

Human Traffic

humantraffic.pl

Blue Media Research